

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Buly, Regele Ferdinánd 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 480 Lel.

Fél évre ... 240 Lel.

Három hónapra ... 120 Lel.

Három hónapra ... 40 Lel.

Szociális díjazás szerint

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lej, vasárnap

3 lej. Beiratkozás 50 banival

18bb.

Az angol választások

Írta: Dr. Gabos Jenő.

Az angol parlamentet feloszlatták és a képviselőválasztásokat a napokban tartják meg. Az angol választások eredményének mindig kihatása volt a világ sorsának intézésére, de soha máskor annyira, mint ez alkalommal. Két hatalmas tábor küzd egymással: az egyik oldalon a konzervatív párt, élén Baldwin miniszterelnökkel, sorában sokat mondó nevek, mint Birkenhead lord, Balfour és Derby; a másik oldalon a napról-napra erősebb és megszertien szervezett „Labour Party” és a liberálisok két frakciója, az egyik Lloyd George, a másik Asquith vezetése alatt, ez oldalon találjuk a legjobb angol szónokot, Churchillt és Lord Greyt. A két tábor súlyos gazdasági kérdések választják el. A konzervatívok a védővám, a „Labour Party” és a liberálisok a szabad kereskedelem hívei. Az első az elzárkózást jelenti: ami Anglia határain kívül történik, azzal keveset törődik. A második: a szabad kereskedelem

politikája és célja az, hogy Anglia az egész világgal minél szorosabb kapcsolatot teremtsen.

Érthető érdeklődés előzi meg a választásokat és a többség a „Labour Party” nagy győzelmét várja. A „Labour Party” ma Anglia legféltettebb pártja és ez annál inkább meglepő, mert a többi pártokéhoz viszonyítva, arányilag nagyon fiatal maltra tekinthet vissza. A „Labour Party” vezetőisége és tagjainak tekintélyes része a londoni „Fabian Society”ből kerül ki, — ezért, ha a „Labour Party” programját ismerni akarjuk, a „Fabian Society” mi-benlétével és jelentőségével kell tisztába jönnünk.

Nincs nép, melynél az altruiztikus érzelmek oly hatalmasan fejlődtek volna, mint az angol nép-nél. Minden társadalmi osztály nagy mértékben fogékony bármilyen szenvedés vagy igazságtalanság iránt. E fogékonyságot csak növelték a nagyvárosok szegény népének életéről közölt leírások és a munkások visszaéléseinek leleplezése.

Az 1880-as években egy kis,

néhány jó barátból álló társaság jött össze néhanapján Londonban, hogy tanácskozzék afelett, miként lehetne az emberi boldogságot megvalósítani. A kis társaság tagjai jól tudták, hogy egymagukban, az angol szellemi arisztokrácia közreműködése nélkül képtelenek kitűzött céljukat: az emberi boldogság megvalósítását, vagy legalább annak előmozdítását elérni, ezért az 1883. év őszén a nyilvánosság elé léptek és megalakították a Fabianok társaságát, a „Fabian Society”-t. A társaság a szociális államot tünteti fel az ideális társadalmi rendszernek és a szocializmus fokozatos, lassankénti megvalósítását tekintve céljának. A Fabianok társasága a közöposztályra támaszkodik, mert azt vallja, hogy ennek az osztálynak tagjai is proletárok, kiknek a társadalmi kollektív berendezése csak úgy érdeke, mint a munkásoknak.

A „Fabian Society” tudományos híre nem maradt az angol határok között, elterjedt az egész világon. A társaság első kiadványa az ideális társadalmi beren-

dezésnek a szociális államot tünteti fel. A második kiadvány Bernard Shaw munkája: a „Fabian Society” programját foglalja magában. E program kiemelkedő pontja a politikai jogoknak a nőkre való kiterjesztése. E társaságnak köszönhető ma az angolok, hogy huszmillió szavazó közül kilencmillió a nőké száma.

A Fabianok társasága különös jelentőséget és erőt akkor nyert, midőn sikerült tagjai közé megnyernie Sidney Webbet, a leghíresebb szociálpolitikust. A társaság nem forradalom útján, hanem teljesen alkotmányos módon akarja megvalósítani a szociális államot. A társaság egyik kiadványában arra kéri tehát a szociálistákat, akik „egy szennyezett körtelmű válságot várnak, hogy valami más egyesülethez csatlakozzanak”. Innen ered a társaság neve, melyet Fabius Cunctator-ról nyert.

— „A kollektív társadalmi rendnek alapjai a városi közüzemek: ezek létesítése, illetve szaporítása tehát a követendő elv”, írja egyik művében Webb. És a társaság ha-

A nagy sztrájk.

Olaszországi emlékeimből.

Írta: Lukácsy Lajos.

1908. év szeptember havában olaszországi utazásomból visszatérve, néhány napot a bájos kék Adria partján a szép Veneziában töltöttem, hogy uti féradalmamat kipihenjem. Beigazolt tény, hogy városnak oly csábító vonzereje van az idegenekre, hogy mindenki látja a híres angol költő lord Byron emlékirataiban Veneziáról tett feljegyzését. „Hogy minden ember amidőn Veneziából távozik, megfogadja, hogy az életben ide még egyszer vissza jön.” Így vagyok én is Veneziával, aki már 22 ízben barmultam a páratlan Szent Márkus teret, a Piazzettát, a gyönyörű Szt. Giorgót, az oly sok dicsőséget és megaláztatást átélő márványpalotákat és valljuk meg őszintén fiatalabb koromban a világhírű szépségű tüzes fekete szemű olasz donnákat, mert mi türes tagadás, ezek nélkül soha sem írták volna meg a költők a kéjes veneziái éjszakákat. Elakarom emlékeimből üzeni Dante híres mondatát, amely mindig fájó érzést kelt bennem ha Veneziáról gondolkodom „Nessun maggior dolore, che ricordarsi del tempo felice nella miseria.” (Nincs nagyobb bánat mint a boldog időkre visszaemlékezni a nyomorúságban.)

Na de no érzelegünk, térjünk át a dologra:

Mondom, hogy Veneziában töltöttem néhány napot hazautaztamban, gyönyörű napos meleg ősz volt és felhasználtam, hogy a Lidón az Adria hullámaiban néhány ezer megfürdök. Örömet maradt ott, mert egy nagylökés és kedves társaságot találtam Aradról, akikkel órákat el doloz-farnienteztünk a tengerpart nap-sütött forró porondján.

Egy szombat délután a Piazza Szent Márkon a híres Lavenna onkrászdája előtt ültünk és hallgattuk a Banda Cittadina által játszott örökszép Verdi, Mascagni, stb. hírneves olasz szerzők örökszép melodiáját. Ott ültünkben kisebb és nagyobb rikkancsok röpcédulákat osztogatnak a közönségnek amely úgy kezdődött nagy betűkkel írva, „Sciopero Generale” stb. Miután sem én, sem társaim a „Sciopero” szót sohasem hallottuk, nem sokat törődöttünk a cédulákkal, tovább sem olvastuk azt gondolván, hogy valami reklám cédulák lesznek, aminélkel Veneziában az idegeneket léptem nyomon molesztálják. Másnap reggel aludt a Florián kávéház árka alá a reggeliztünk, minden oszlopa kávéhoz a pincér egy ily röpcédulát szolgált fel, azonban nyet sem vetettünk rá. E cédulán pedig figyelmeztetés volt a közö-

séghez, hogy vasárnap délután 2 óráig, — kedd reggel 6 óráig, tehát 40 órán át, általános sztrájk lesz, egész Olaszországban és így Veneziában is. Persze mi ezt csak később tudtuk meg, amidőn már benne voltunk a bajban, de különben is ha előbb el is olvastuk, azt hittük volna, hogy hennunket idegeneket nem sokat érdekel az egész dolog.

Pedig dehogyan nem érdekelt! Ezt csak később tudtuk meg. De azért egy cseppet sem fogtuk fel tragikusan helyzetünket. Sőt elmentünk a Lidóra, hogy ott mint rendszeren megfürdjünk és meg-ebedeljünk a Lidó teraszán. Már az ebéd alkalmával feltűnt, hogy annig más alkalomkor a vendéglő pár száz asztala és összes termoi az ebéd tartama alatt, mindig mind el voltak foglalva, ma alig ültünk 8—10 asztalnál. Ez fel is tűnt néhányunknak beszélünk is róla de anélkül, hogy megkérdeztünk volna bárkit is, napirendre térünk a dolog felett, fizettünk és megindultunk hazafelé.

Már a kijáratnál észrevettük, hogy a lovasút a köcsög, amelyet egy jó húzott a furdőhelyiségtől a hajóállomásig, nem látjuk sehol. Azóta már a lovasút lovai egész Venezia területéről az utolsó 60 lovak, elidűtek, ma már ott is a lamoson közlekednek.

Ma már csak a szent Márk templom orrán hiszskélkedik az öt életnagyságu bronz peripa, amelyeket annak idején a franciák hódító császára Párisba vitétt, hogy a palotáját díszítse vele, ahonnan csak a nagy hódító bukása után kerültek vissza eredeti helyükre.

Amidőn az egész társaság a tengerpartra ért, meglepetve láttuk, hogy a jegyváltó bódé be van zárva, egy nagy plakát hirdeti óriási betűkkel: „Chiusa! Sciopero Generale! (Zárva, általános sztrájk.) Ekkor megmagyarázták nekünk, hogy délután 2 órákor kezdődött az általános sztrájk, amely, mint már jeleztem, kedd reggelig tart. Az utolsó vaporetto déli 1 órákor indult el a Lidóról a fürdőzőkkel a városba, miért nem gyvekeztünk az azal haza menni, hiszen a hatóság ezt fudagaszokkal, röpcédulákkal stb. tudatta. Persze, hogy egymásnak esünk mindnyájan, egyik a másikat okozta, hogy miért nem olvastuk el a röpcédulákat sem ma, sem tegnap. Volt elég alkalmunk rá.

Most aztán egy milánói uriember, aki a Lidón lakott és néki nem volt érdeke, hogy a városba áthajózzék, nagy kedélyesen elmondotta nekünk az általános sztrájk történetét.

Pár hónappal előbb Délolasz-

talmas agitációt fejt ki a városi közüzemű megteremtése érdekében. 1906-ig a községi szociálpolitika kérdését foglalkoztatják, ez évtől kezdve azonban átlép az állami szociálpolitika területére. Működését nagyban megkönnyítette az a körülmény, hogy 1893-ban az első szociálista munkáspárt, az „Independent Labour Party” 1899-ben pedig a „Labour Party” alakult meg, mely az összes, a parlamentben magukat képviselőni akaró munkásszervezeteket foglalja magában. A „Fabian Society” most már úgy véli célját legjobban elérni, hogy a képviselőválasztásoknál pénzevel és befolyásával az „Independent Labour Party” tagjait, ilyenek hiányában a „Labour Party” tanácskozással a „Fabian Society” egész vezetősége részt vesz és véleményének többnyire döntő súlya van. Ha tehát a „Labour Party” a mostani választásoknál többségre jutna, ez a „Fabian Society” programjának győzelmét jelentené, ami egyértelmű volna azzal, hogy az angol nép sem idegenkedik a szociálista államnak lassan, fokozatosan, forradalom nélkül való létrehozásától. S hogy Angliában nem félnek a szociálistáktól, arra nézve két jellemző esetet olvashattunk a mostani képviselőválasztások alkalmával: a londoni társadalmi élet egyik előkelő

országban egy Calabria nevű kisebb városkában nagy szociálista gyűlés volt. A tárgyalások izgatottan folytak le, a szónokok szidták a kormányt, elégedetlenkedtek, úgy, hogy a jelen volt hatósági közeg a gyűlést feloszlásra szólította fel. Azonban a heves verű olaszok hiék maradtak elveikhez és azért sem mentek szét és amidőn a csendőrség közbelépett, a csendőrököt ütlegelték, úgy, hogy ezen operettszerű ruhába öltözött carabinieriek már most önvédelemből is, kénytelenek voltak a fegyverüket használni és a tömeg között löttek. Néhányan meghaltak és többen súlyosan megsebesültek a csendőrök golyói által. Ez nagy sérelem volt az olasz szociálistákra, országos gyűlést tartottak Rómában és követelték a fegyverüket használt olasz csendőrök példás megbüntetését.

Olaszország akkori minisztere és belügyminisztere Giolitti volt. Midőn a minisztert az olasz parlamentben emiatt meginterpellálták, kijelentette a miniszter, miszerint ő az egész ügyet megvizsgálta, a csendőrökre panasz nincs, azok helyesen és kötelességtudóan jártak el, nem hogy büntetést, hanem ellenkezőleg, dícséretet érdemelnek. Képzeltető a szociálista tábor feiháborodása és ekkor határozták a megtorló lépést, amelyet egy 40 órás sztrájk által érvényesítettek egész Olaszország minden városában és falujában egyszerre egy időben és kiadták a jelszót:

— Scioperó Generale! Abasno Giolitti!

(Vége következik.)

ladyje szélsőséges szociálista programmal lépett fel, — a konzervatív miniszterelnököt pedig saját

fia akarja megbuktatni a szociális táncnál több, majdnem kommunista, programmal.

Rassay leleplezi Andrékát.

(Magyar rendőrfőkapitány a puccisták szolgálatában. A „Kettős Kereszt Vérszövetség.” — Hová tüntek el a gyűjtött pénzek?)

(Budapesti tudósítónktól.) A magyar nemzetgyűlés legutóbbi ülésén óriási feltűnést keltett Rassay Károly leleplezése Andréka főkapitányról. A képviselő felolvasta Andréka főkapitánynak, egy a vizsgálóbíróhoz intézett vallomását, a melyből kitérjük, hogy a rendőrség formálisan támogatta a bombával dolgozó terroristákat. Az érdekes vallomás, amit Rassay az egész parlament feháborodása között olvasott fel, a következő:

Rövid idővel a Magyar Nemzeti Munkák megalkakulása után a rendőrség figyelmeztetést kapott, hogy a szövetségnek egyes ügynekeinek az irredenta célokra gyűjtött pénzekkel alighanem baj lesz, mert azok nem lesznek arra a célra fordítva, ameylre adattak. Erre megindult a Magyar Nemzeti Munkák ellen a rendőrségi nyomozás, melynek során megállapítást nyert, hogy a Magyar Nemzeti Munkák szoros kapcsolatban áll a Kettős Kereszt Vérszövetséggel. Ennek vezetőségénél, illetve Bartha alezredesnél a Kovács-testvérekre vonatkozóan azt az értesítést nyertem, hogy a Kovács-testvérek irredenta szempontból nagyon értékes emberek, akiket nem szeretne elejteni. Miután Bartha alezredes azt is igazolta, hogy a Magyar Nemzeti Munkák által gyűjtött pénzeket részben a Kettőskereszt Vérszövetség szervezési költségeire, részben a szervezők felfenntartására fordítják, amit már azért sem lehetett kifogásolni, mert ezek más jövedelmi forrás fölött nem rendelkeztek, minden erejüket arra fordították, utaztak is, emélfogva a rendőrség a Magyar Nemzeti Munkák ellen indított nyomozást megszüntette. A nyomozás során gyakran érintkeztem a három Kovács testvérrel és Umiauf Szigfrid dr.-ral is és azóta gyakran fölkerestek engem a Kovács-testvérek, főleg Kovács Kornél és informáltak engem, ha valamilyen akcióra készültek. *En mindenkor figyelmeztettem őket, hogy a Kettős-kereszt Vérszövetség vezetőségének tudta és beleegyezése nélkül ne vállalkozzanak semmire* és úgy tapasztaltam, hogy figyelmeztetésemnek mindenkor eleget is tettek. Azt soha nem tapasztaltam, hogy a fennálló társadalmi rend erőszakos felforgatására, illetőleg a kormány, vagy egyes tagjainak erőszakos eltávolítását tervezték volna, sőt ellenkezőleg, úgy láttam, hogy minden törekvésük oda irányult, hogy a fennálló társadalmi rend-

nek baloldaról jövő esetleges felforgató törekvéseivel szemben erős szervezet álljon fenn. Kovács Kornél és Tivadar többiben jelen tét tettek nekem, ha valahol egy legitimista vagy baloldali jelenséget észleltek, amelyeket ők veszélyeseknek találtak a fennálló állami és társadalmi rendre nézve. Az általuk bejelentett dolgok nem voltak ugyan alaptalanok, de nem annyira lényegesek, hogy rendőri eljárásra alapul szolgáltak volna.

Mit mond Andréka?

Budapesti tudósítónk Kérdést intézett Andréka Károly főkapitányhelyetteshez, hogy mi igaz a vádból? A megvádolt főtisztviselő a következőket mondotta:

— Minden hivatalos ténykedésemért hivatali felelős vagyok és ezért a Rassay által hangoztatott vádak ügyében vizsgálatot kérek magam ellen. A vizsgálat igazolni fogja, hogy sohasem tértem le a törvény által előírt utról és hivatali felelősök utasításait minden idegen és politikai befolyástól mentesen a legpontosabban teljesíttem.

Ennél többet nem volt hajlandó nyilatkozni Andréka, mert nem akar elébe vágni a maga ellen kért vizsgálatnak. A főkapitányhelyettes ma délután a főkapitányságon tartózkodott és késő estig dolgozott hivatali szobájában. A Rassay által hangoztatott vádak adatait holnap fogja a belügyminiszter megvizsgálni és annak alapján fognak eljárni az Andréka ellen lefolytatandó vizsgálat folyamán.

Az öngyilkos cselédeány.

(Gazdáját okolta, hogy magát mentse.)

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny néhány nappal ezelőtt megírta, hogy Verba Jusztina cselédeány öngyilkossági kísérletet követett el. A leány kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy gazdája üldözése miatt akart meghalni. A leány azonban gazdájának bucsulevelét irt, amelyben bocsánatot kért azért, hogy házában követte el tettet és egyben megköszönte gazdájának jóságát. Édesanyjának irt bucsulevelében pedig megírta, hogy az ottani gazdaság főkertészebe volt szerelmes, aki azonban nős ember és így semmi remény sem lehetett arra, hogy egymáséi legyenek. A két ellentétes állításra most világosságot derít a rendőrség nyomozása, amely kiderítette, hogy a leány csak azért tett gazdája ellen vallomást, mert édesanyja rendkívül szigorú asszony és azt remélte, hogy ha gazdáját keveri bele ebbe az ügybe, nem fogja őt bántalmazni. A szerelmes szívű cselédeány állapota már annyira javult, hogy néhány napon belül elhagyja a kórházat. A

méreg csupán száját és torkát égette össze.

Irodalom, művészet

* A temesvári színház műsora. Vasárnap d. u. 3 órakor: Náni, 6 órakor: Marinka, a táncosnő, este 9 órakor: Aranykakas.

* Az aradi színház műsora. Vasárnap d. u.: A trónörökös. F. Sugár Teri vendégfelléptével. Este: Három a tánc, operette-bemutató. (Bérlétszűnet.) Hétfőn: Három a tánc, operette. (A. bérlé.) Kedden: Három a tánc, operette. (B. bérlé.) Szerdán: Három a tánc, operette. (C. bérlé.) Csütörtök: Kisasszony férje. Bohózat-ujdonság. Sugár Teri vendégfelléptével. (A. bérlé.) Péntek: Marinka, a táncosnő. Zilahi Irén vendégfelléptével. (B. bérlé.) Szombaton: Bajadér. Zilahi Irén vendégfelléptével. (C. bérlé.) Vasárnap d. u.: Asszonyok bolondja. Este: Három a kislány. (Bérlétszűnet.)

* Pataky Sándor képművészeti kiállítása a Kulturpalota kistermében, nyitva 10—1-ig, 3—7-ig.

* Aradi színházi hírek. A vasárnapi operett-bemutató elé egyformán óriási érdeklődéssel tekint a közönség és a színház. A publikum azokra a hírekre alapítja érdeklődését, amelyek Komjáthy operett-ujdonságát, a Három a táncot megelőzték és ezek a legkedvezőbbek voltak. A színház viszont ismerve az új operett értékét, jelentős kassza-sikert is vár attól. A Három a tánc hangulatos, mindvégig szórakoztató librettójához slágerekben bővelkedő muzsikát irt a komponistája, a szebbnél-szebb szerző-dalok, pattogó táncszámok hamarosan közkedveltek lesznek Aradon is. Az operettegyüttes Győző rendező és Kovács karmester irányítása mellett régen nem tapasztalt ambícióval és alaposággal készült a vasárnapi bemutatóra, Balogh Böske, Szeghő Lili, Huszár Károly, Ekacs, Győző, Mészáros egymást tullicitálva indulnak a közönség meghódítására. A nagysikerűnek ígérkező Három a tánc csütörtökig tölti ki a színház műsorát. — Trónörökös vasárnap délután. Aradon már régen nem aratott dráma olyan hatalmas sikert, mint Vajda Ernő Trónörökös-e, amelyet eddig három zsufolt ház nézett végig. A mayerlingi királytragédiát színpadra vivő dráma a legteljesebb mértékben felkeltette a kíváncsiságot s hogy a közönség nem csatlakozott várakozásában, abban nem csekély része volt az aradi főszereplőknek, a vendég Sugár Terinek, Sereghynek, Jávornak, Darvasnak, Mészáros Mária-nak és Kallós-nak. Vasárnap délután a premier szereposztását játsszák a Trónörökös-t. — Zilahi Irén aradi vendégjátékai. Két esztendővel ezelőtt közkedvelt tagja volt az aradi színtársulatnak Zilahi Irén, aki már mint kezdő színésznő megszerezte maga számára a közönség szeretetét. Azóta az idegenbe származott fiatal kezdőből beérkezett tenetség lett, aki most eljön Aradra, hogy régi kedves közönsége előtt is bizonyosságot tegyen fejkedéséről. Zilahi Irén pénteken és szombaton Marinka a táncosnő és Bajadér operettekben lép fel.

- Meztelenlábú nők az utcán. Egy kis zsarolási eset. A tolvaj alibije, Madame öltözködik. A színház válságáról. Oxigén urfi és Hidrogén kisasszony. Körinterju a lakbéremelésről, stb. című pompás cikket közöl az „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

A király meghallgatta a magyarság panaszát.

(A Magyar Párt és a magyar egyházak küldöttsége az uralkodó előtt. — Rendezik a felekezeti iskolakerdest. — Ferdinánd király behatóan érdeklődik a kisebbségi kérdés iránt.)

Bucurestiből táviratozzák: Románia magyarságára nézve nagy fontosságú esemény játszódott le tegnap este Bucurestiben, a királyi palotában.

Az ország uralkodója fogadta a magyarság kiküldöttét, akik a magyarság kívánságait és panaszait tárták a felséges Ur elé.

Már régebben kérték a magyar egyházak és a Magyar Párt, hogy nyujtsanak módot számukra, hogy a magyarság kérésait és sérelmeinek felsorolását tartalmazó memorandumokat személyesen nyújthassák át a királynak. Misa udvari miniszter tegnapelőtt egy közsvárra küldött táviratban értesítette a Magyar Párt és az egyházak vezetőségeit, hogy a kért kihallgatás november huszonkilencedike után következő napok egyikén fog megtörténni. Ujabb értesítés közölte, hogy a küldöttségek lejöhethetnek Bucurestibe, mert megérkezésük után rövidesen meg fog történni a királyi kihallgatás. Az erdélyi Magyar Párt, az erdélyi római katolikus és a református egyházak megbízottai részben tegnapelőtt, részben tegnap megérkeztek a fővárosba és magukkal hozták az előre elkészített memorandumokat is, amelyekben a magyar egyházakra és a magyar iskolákra sérelmes rendelkezéseik megváltoztatását kéri.

Tegnap délelőtt folyamán felkeresték a küldöttségek tagjai a királyi palotában Misa udvari minisztert, aki közölte velük, hogy a kihallgatás pénteken este fél hat órakor fog megtörténni. Először a Magyar Párt képviselői: Ugron István alelnök és Gyártás Elemér voltak meg az audiencián, utána közvetlenül a református egyház küldöttsége: Ugron István, az erdélyi református egyház főgondnoka és Nagy Károly az erdélyi református egyház püspöke, végül a római katolikus egyház küldöttsége: Gyártás Elemér és Balázs András kanonok, az erdélyi római katolikus státus előadója járulnak az uralkodó elé. A kihallgatás a megállapított sorrendben este fél hat órakor kezdődött meg. A küldöttségek a meghatározott időpontban pontosan jelentek meg a Caleta Victorián levő királyi palotában, ahol már várták őket. A kihallgatás a palota könyvtártermében folyt le és azon a királyon és a küldöttségek tagjain kívül senki sem vett részt. A Magyar Párt memorandumát a küldöttek rövid beszéd keretében adták át, amelyet a király jóindulattal vett át. Nagy érdeklődéssel hallgatta az

uralkodó az egyházak küldöttének rövid előterjesztéseit is és vette át a memorandumokat, amelyek a magyarságra sérelmes és nyomasztó iskolai és egyházi rendelkezések megváltoztatását kéri.

A király a kihallgatások folyamán kétségtelen tanúsítást adott annak, hogy az erdélyi magyarság panaszait ismeri, azokkal azelőtt is foglalkozott. Ötletege igényt tett a Magyar Párt küldöttségének, hogy az iskolai rendelkezések megváltoztatásának ügyében Bratianu Jónel miniszterelnökkel és Anghelescu közoktatásügyi miniszterrel megbeszélést fog folytatni és a kérdés rendezése meg fog történni.

A magyar küldöttségek nagy megelégedéssel távoztak a királyi palotából abban a biztos tudatban, hogy Ferdinánd király behatóan informált a kisebbségi iskolák helyzetéről.

Bucurestiből táviratozzák: A király megállapodott Bratianu miniszterelnökkel abban, hogy már a jövő hét valamelyik napján *ankét lesz a királyi palotában a kisebbségi kérdésekről.*

A Népszövetség bizalma Magyarországhoz.

(A kölcsönt nem kötik idegen kormányok szavatosságához. — Goode népszövetségi kiküldött nyilatkozata.)

Londonból jelenük: Goode a népszövetség magyarországi kiküldötte a Magyar Távirati Irodának nyilatkozatot adott a népszövetség pénzügyi bizottságának londoni tárgyalásairól. E szerint a népszövetség szakértői kedvező benyomást nyertek nemcsak Magyarország értékes nyilatkozásairól, hanem a magyarság szilárd, fevelmeztett jellegeréről is. A Magyarország iránti bizalmat igazolja az, hogy a kölcsönt az osztrák kölcsöntől eltérően nem kötik idegen kormányok szavatosságához. Akár a 250 millió aranykoronát keveslik, ne felejtsek el, hogy ez az összeg minden levonás nélkül az uttáépítésre fordítható. Minél kisebb a kölcsön, annál kisebb az adófizetők megterhelése és annál könnyebb a kölcsönt a világ különböző pénzpiacain elhelyezni. A magyar kiküldöttek tiszteletet és bocsulást kívántak ki a magyar ügynek Európában legbefolyásosabb helyein. A londoni pénzpiac rokonszenvesen foglalkozik a magyar kölcsönrel

és a bizottság munkáját megelégedéssel fogadja. A Daily Telegraph értesülése szerint az utódállamoknak moratoriumot adnak az új területekkel kapcsolatos köte-

lezettségek teljesítésére. A moratorium arányban áll azzal a hasznalással, amelyet Magyarország adnak a jóvátételi fizetésekre.

Látogatás a temesvári rádió állomáson

(Drótnélküli telefonállomás is létesül Temesvárott.)

(Saját tudósítónkól.) Amikor idején a Közöny hozta elsőnek a hírt, hogy Temesvárott drótnélküli táviróállomás berendezését tervezik és ugyancsak mi írtuk meg, hogy a szerelő munkálatai már meg is kezdődtek. Munkafársunk ma megtekintette a készülő telepet s látogatást tett Gitezan János posta és táviró felügyelőnél, aki az állomás összes szervező és előkészítő munkálatait végezte és aki rendkívül érdekes felvilágosításokat adott nekünk a telep létesítéséről és működéséről.

A Temesvárott, Nagyváradon, Jassyban és Csernovitzban létesülő drótnélküli táviróállomások felállításával és központi igazgatásával a közlekedésügyi minisztérium kebelében annak idején egy külön Radio igazgatóságot szerveztek, mely a Societate Radio Romana nevet farsullattal karöltve építi az ország közgazdasági életében oly nagyfontosságú szerepre hivatott drótnélküli táviró állomásokkal.

Temesvárott a város ingyen telket adott az állomás céljaira s ugyancsak a város építette fel saját költségén a strand-fürdő közelében lévő csinos négyszobás állomás-épületet, melytől 45 méternyi távolságban emelkedik a 75 méter magas pilon. Ezen nyerne elhelyezést az antennák, melyek a táviratok leadását fogják végezni. Az egyik teremben egy benzinnmotor hajtja a dynamót, mely a másik szobában felállított akkumulátorokat tölti meg árammal. Ez a haramodik szobában lévő gének keresztül jut négyvezetéki kábelben keresztül az antennákba. Itt csupán táviratleadás lesz.

A drótnélküli táviratok felvételére a főposta épületben rendeztek be egy külön helyiséget, mely vezeték útján kapcsolatban áll a főposta és a román lyceum között létesítendő felvevő antennával. A leadóállomás 6 kilovattos és gépei 4000 kilométeres körzetben teszik lehetővé az érintkezést külföldi állomásokkal.

A temesvári állomás azonban nem csak drótnélküli táviró, hanem egy drótnélküli telefont is van felszerelve 2000 kilométernyire terjedő beszélhetési körzettel.

A pilon felállítására és egyéb felszerelési munkálatokra 150.000 lej van előirányozva. Ebbe persze a gépek ára nem is beleszámítva.

Érdekes, hogy a Radio igazgatóság annak idején a várossal kezdte meg a tárgyalásokat s ezeknek az eredménye volt az állomásépület felépítése, mely már egy év óta készen áll. A gépeket is akkor hozták Temesvárra s azokat a város raktározta el. A hosszú beraktározás folytán azonban erősen átmedvesedtek s most kérdéses, hogy használhatók-e?

Négy hónappal ezelőtt a Radio igazgatóságot beolvastották a posta igazgatóság keretébe s ekkor Ghi-

lezan felügyelő tárgyalásokat kezdett a temesvári bankokkal, amelyek a legnagyobb készséggel négy napon belül rendelkezésre bocsájtották a szükséges tőkét. Minthogy azonban az így előlegezendő összegek elszámolása nehézségekbe ütközött volna, a postaigazgatóság mégis csak megkapta a közlekedésügyi minisztériumtól a pénzt.

A temesvári állomást a nemzetközi Radio párisi igazgatósága fogja valamely külföldi állomáshoz beosztani. Itt nagyfontosságú, hogy ugyanazon hosszra és gyorsaságra beállított állomással kapjon kapcsolatot. A legújabb találmány szerint ugyanis csak az egyforma gyorsaságra beállított állomások vehetik át az egymásnak szánt táviratokat. Ezt szolgálják az új Hughes, Bédó vagy Siemens gépek. A Morse-gépek által leadott nemzetközi ismert jelekkel ugyanis minden állomás felfoghatta, ha a távirat nem is neki volt szánva, ez azonban az új rendszert gépek, nél ki van zárva.

A telep berendezési munkálatait Georgescu Mirca, a Radio Romane mérnöke végzi. A pilon felállítása és a közötti elhelyezendő négy másfél méter mély beton alapzat elkészítése az esős idő miatt késedelmet szenvedtek, de ezek még a jövő hét folyamán elkészülnek, sántugy a főposta és a lyceum közötti antenna felszerelése is. Ez utóbbi két dróthuzalból áll. A főposta és a továbbító állomás között külön vonalat építenek, hogy a táviratok feladása gyorsan legyen lebonyolítható.

A nagyváltó állomás összes munkálatai decemberben teljesen befejeződnek, úgy, hogy az újra már átadható a forgalomnak. A temesvári állomás a vidéki állomások között a legnagyobb és óriási kihatása lesz a Bánát közgazdasági életére. A táviratok útjára vonatkozólag még nem érkezett értesítés.

Kegyelem a ruhrvidéki elítélteknek.

(A jóvátételi bizottság ülése.)

Berlinből táviratozzák: A jóvátételi bizottság tegnapi ülésén szóba került a Ruhr megszállással kapcsolatos politikai feleletkérdés is. A bizottság ebben a kérdésben azt a határozatot hozta, hogy a német politikai foglyoknak kegyelmi kérvényt kell beadni a francia hatóságokhoz, amelyek azután határozhatnak az amnesztia dolgában. Ezt az akciókat a franciák kezdték és előre jelezték még a bizottsági határozat kimondása előtt, hogy a kérvényeket komolyan figyelembe veszik.

Párisból táviratozzák: Bradbury, a jóvátételi bizottság angol tagja, aki most érkezett vissza Londonból, hírlapíróknak kijelentette, hogy a bizottság tegnapi határozata nem jelenti sem a francia, sem az angol álláspont diadalát. Meg kellett kerülni a nehézségeket és egyengetni kellett az utat az általános megértéshez.

Reinitz Jakab, a hatszoros rablógyilkos.

(Elájult a tetemrehívásnál, de nem akar vallani.)

(Szatmár. Kiküldött munkatársunktól.) Mintegy két hónapja annak, hogy dr. Déry Pál, a szatmári törvényszék vizsgálóbírája szörnyű váddal terheltet tartóztatott Reinitz Jakab kántorjánosi származású, legutóbb szatmári kereskedőt. Reinitz ellen az volt a vád, hogy üzletkötés ürve alatt magával csalta s eltette láb alól Grósz Hermann nagykárolyi szállodatulajdonost.

A tartóztatást egymásután követték a följelentések. Rozmarin Jenő károlyerdői fiatalember, Lebovics Salamon bátorosi kereskedő, Nussbacher Károly, szatmári kereskedő, Szmuikk Hermann viski kereskedő és Leichter Salamon nármárosszigeti szabó hozzátartozói tették följelentést a fent elsoroltak eltűnése miatt Reinitz Jakab ellen.

Mind a hat ember azonos körülmények között tűnt el. Mírádenik nagyobb összegű pénzt vett magához s a családjának azt mondta, hogy üzletet megy kötni.

— Boldoggá teszem az egész családot,

saját autómra jövök haza, mondta feleségének Leichter Salamon, a kőszigetesi szabó.

De hogy hova mennek s kivel csinálják az üzletet, azt egyik sem volt hajlandó megmondani, mert az üzlettárs megeskette őket, hogy az üzleti tervet nem árulják el.

Alig indult meg a nyomozás, bizonyítékok merültek föl, hogy az eltűntek mindenikét eltűnésük előtt közvetlenül Reinitz Jakabbal látták együtt. Különösen kétségkívül bebizonyult ez Rozmarin Jenő esetében, akinek holttestét jóval a följelentések megtétele előtt Reszegepiskolai község határában a disznók kártarták a földből. Akkor azonban senki sem mert a jámbor Reinitzra gondolni. Nem is gondolhatták rá, mert a nyomozás során állandóan egy vörösszakállas zsidóról volt szó, akit azonban hasztalan kerestek. Most aztán kiderült, hogy

Reinitz egy időben, s így Rozmarin Jenő eltűnése idején is vörös szakállt viselt.

Rövid pár nappal a nyomozás megindulása után a felsőbányai erdőben megtalálták Grósz Hermann nagykárolyi szállodás holttestét. A hulla, amelynek koponyáján két kalapács ütéstől származó törés volt, a sutori patak partján egy korhadt farönk alá volt rejtve.

Pár nap múlva a patak medrében találtak egy súlyos, hatalmas kalapácsot és egy gallért, amelybe Reinitz Jakab mosodal jegye volt vegyítéssel írva.

Mint hogy a bizonyítékok amel-

lett szóltak, hogy Reinitz többi áldozatát Reinitz-cal együtt Kassán látták abban az időben, mikor azok eltűntek, a nyomozás itt is megindult.

Nyomról-nyomra kiderítették, hogy Reinitz Jakab áldozataival közvetlenül azok eltűnése előtt Kassán járt, ahol több ízben látták őt vörös szakállal. Az eltűntek holttestét azonban hasztalan keresték. Nemrégiben egy kassai újságírótól hallották, hogy a román rendőrség Grósz Hermann hulláját egy fatörzs alatt találta meg a felsőbányai erdőben. Rozmarin Jenőét pedig lombokkal letakarva a sík mezőn.

Mikor Kassán meghallották, hogy milyen módon voltak a szatmármegyei áldozatok eltemetve, eszükbe jutott, hogy az elmúlt nyár folyamán

három hullát találtak a Kassa fölötti erdőségekből,

amelyeket mint ismeretlen holttesteket temettek el.

Az egyik holttest egyedül volt egy fatörzs alá elrejtve úgy, mint Grósz Hermanné a felsőbányai erdőben. Ennek nagy részét kimaradták a fa alól az erdő vadjai úgy, hogy összeharabdált koponyáját is a törzstől 60 lépésnyi távolságban találták meg. Ezt a holttestet mint ismeretlen a köztemetőben temették el.

A másik két holttestet a Radova-hegyen találták teljesen feloszott állapotban. Itt nem volt kéznél farönk, itt a gyilkos kövekkel és falombokkal takarta le áldozatát, mint a reszegepiskolai hártában a Rozmarin Jenőét. Ezeket, szintén mint ismeretleneket, a helyszínén földelték el.

A kassai rendőrség táviratilag értesítette az eltűnteknek Romániában lakó hozzátartozóit, akik Kassára utaztak és a hullák mellett talált és a rendőrségnél a hullák feltalálása előtt jegyzőkönyvbe mondott adatoknak megfelelő ruhafoszványokban, lábbelikben felismerték Leichter Salamon, Lebovics Salamon és Szmuikk Hermann holttestét. A holttesteknek már csak a csontvázaik voltak meg, amelyek nem voltak azonosíthatók.

Egy megmenekült áldozat.

Mindezekhez hozzájárul egy fölöttébb szenzációs tanvallomás, amelyet egy megmenekült áldozat tett még azelőtt, mielőtt a három hullát a kassai erdőben megtalálták, mielőtt tehát tudhatott volna róla, hogy azok ott vannak.

Ez a megmenekült áldozat Noé Sámuel, avaspataki lakos, a ki elmondotta, hogy 1922 januárjában vagy februárjában Munká-

cson járt. Ott egy Kóser vendéglőben megszólította egy, fekete-szakállas ember és azt mondta neki, hogy ha van pénze, Kassán pompás üzletet csinálhat. Noénak volt 80 ezer cseh koronája, el is ment az illetővel, akinek a nevével sem kérdezte meg, Kassára. Az uttköltségeket, az eltűlést mindenütt Noé fizette.

Kassán az illető előadta, hogy pompás gyártmánya 100 és 20 koronásokot tud adni, de érte kell menni.

Az út pedig a következő: vilányoson kell menni a végállomásig, onnan 3-4 kilométert gyalog, ott egy tanya van, a fölött a hegyre fölmenni, ahol az üzletet lebonyolítják. Azt is kikötötte az illető, hogy csak éjszaka lehet menni.

Ez az út teljesen megfelel annak, amelyet meg kellett tenni a három hulla feltalálási helyéig.

Noé kijelentette, hogy hajlandó kimenni, de a pénzt nem viszi magával, mert ilyen helyen valóki megátámadhatja, kirabolhatja az embert.

Az üzlettárs erre haragosan rá szólt:

— Gyáva vagy, ilyen emberrel nem csinálók üzletet.

— Hagytam veszni az előlegezett költségeket, — mondja Noé — és hazajöttem. Később Szatmáron jártam és itt legnagyobb meglepetésemre találkoztam az én kassai emberemmel, akit megszólítottam: nem lehetne-e mégis megcsinálni az üzletet?

— Nem vagy ember, — mondta — ilyen emberrel nem sejtellek. Szatmáron megtudtam, hogy az illetőt Reinitz Jakabnak hívják. A dolgról senkinek sem szóltam eddig, mert

Reinitz még Munkácson megeskedett, hogy nem szólók senkinek,

de most, miután Reinitz dolgai kiderültek, a rabbi felmentett az eskü alól.

A hallottak levelet írnak.

Az egyik eltűnt, Grósz Hermann felesége levelet kapott az urától abban az időben, amikor a bizonyítás kétségtelen adatai szerint Grósz már halott volt. A levél Kolozsváron lett feladva és Grósz megnyugtatta benne a feleségét, hogy utban van Bukarest felé. Ugyanilyen levelet kapott Rozmarin Jenő menyasszonya is Nagyváradról, amikor pedig szegény Rozmarin Jenő már a reszegepiskolai dínyeföldön pihent. Ugyanilyen levelet kapott Lebovics családja is Nagyváradról.

Ez a levél azért volt feltűnő, mert Lebovics, ha üzleti uton járt, sohasem írt haza.

— Nagyváradon vagyok, írta Lebovics s indulok Kolozsvárra.

Az eltűnt Szmuikk Hermann

családja szintén kapott levelet ugyanacsak Nagyváradról.

— Az előbbi üzlet nem sikerült, írja Szmuikk, most egy új harátra tettem szert, akivel Bucarestbe utazom.

A levelek mind az eltűntek kézírásai voltak, ami úgy történhetett, hogy Reinitz megírta velük a levelet, azzal az indoklással, hogy otthon ne is sejtseék, hogy hol csinálták a pompás üzletet s miből csinálták a sok pénzt. — A szerencsétlen emberek megírták a levelet, amelyet Reinitz magához vett, hogy ő majd eljuttatja a helyére, hogy a postabélyegző le ne leplezze a félrevezetést.

Később aztán feladta vagy feladatta a leveleket, amivel megnyugtatta áldozatai hozzátartozóit, akik későbbben kezdték keresni és a kutatást is Eamris irányba — a levél feladási helye: Kolozsvár, Nagyvárad felé — terelte.

Tetemrehívás.

Dr. Déry Pál vizsgálóbíró kiküldött Felsőbányára Reinitz-cal és kivitte oda, ahol az erdőben egy farönk alatt Grósz Hermann hulláját megtalálták.

A helyszínén már hamuszínű a Reinitz arca. A kabátja gallérja feltűrve. Szurós szeméit, amelyekről a mende-monda azt beszélt, hogy hipnotizálni tudott velük, le sejtíti, zavartan és ideges-szaporán pislog. Görnyedten összehuzza magát és mikor a Sutori patakon át vezető keskeny pallón kell mennie, félajultán dől bele Veress rendőrkapitány karjaiba, aki valósággal áttaszítja maga előtt.

Amint az ágakat félrehajtva, meggörnyedve hallad a végzetes farönk felé, ropogantul nyomorultnak látszik.

Amikor a vizsgálóbíró kérdéseket intéz hozzá, — a vizsgálat nem nyilvános — a nem hivatalos személyeket távozásra kéri.

A patak tulsó partjáról figyeltem: a vállát vonogatja, a felület fordított tenyerével jelzi, hogy tudhatja. Mutatják neki a tulsó partot, ahol a Grósz Hermann lapját megtalálták: ott ölte a patakot. A vállát huzza. Mutatja a helyet, ahol a kalapácsot megtalálták. gesztusáról látszik: Ki tudja, kié lehetett? Itt találták a gallért, amely kétségtelenül az övé: a vállával is vonogat, a széttárt kezével is mutatja: nem tudhatom, hogyan került ide.

A felsőbányai erdőben Reinitz megtört, de nem vallott. Tánolyogva, meg-megfoggyanító lábakkal indul vissza. A patakon átvezető pallón már valósággal cipelni kell. Mennyivel biztosabb lehetett a lába, mikor ő cipelte Grósz Hermannat! A palló végén végigvadászik a sáros parton... mint egy élet telen hulla, amelyet egy hosszúrnyelű kalapácsos halálosan főtűváltak.

A nap tükre.

A német államfő tragédiája

Németországban ugyancsak rossz idők járnak az államfőkre. Vilmos császár attól egy kissé kihúzták a trónt, de utódja, Ebert köztársasági elnök sem mondhatja magáról, hogy valami biztosan til a nyeregben. Most is éppen erről a nyeregről lesz szó, mert az elnök, mielőtt államfő lett volna, csak amolyan nyerges legény volt. Ez ugyan nem olyan nagy szerencsétlenség, mert Napoleon is káplár volt, mielőtt császár lett, de viszont vele nem esett meg az a szomorú história, ami Ebert német köztársasági elnökkel. Az elnököt ugyanis egy kissé kizárták és a kizárást a kizárók ilyen formán adják tüntetésre a világnak:

Berlinből jelentik: A nyergesek és kárptosok szövetsége kizárta a szakszervezetből Ebert birodalmi elnököt mert a szövetség érdekei ellen vétett.

Hát ez egyenesen rettenetes! Mit csináljon most a szegény birodalmi elnök, ha kiűtötték a nyergét alóla. Eddig megvolt még a lehetőség, hogy az elnöki székben üldögélve, csendes pipaszó mellett jó háttas nyergeseket készíthetett. Családja bizonyára örült a kis mellékkeresetnek, mert a mai gyenge márkából még a német köztársasági elnök sem urizálhat. A régi vevők is szívesen keresték fel megrendeléseikkel az elnököt, mert emlékeztek még rá mesterember korából, hogy annak idején, mielőtt még elnök lett volna, kitűnő szakmunkás volt. Az az osztoya politika azonban egészen elrabolta művészetétől. Ebert mesternek határozottan peche van a politikával. Amíg aktív nyerges volt, senki sem látta meg benne a slittikust, most, hogy aktív elnök, mindenki csak a nyergest látja benne.

Most már vége a szép időknek, a nyergesek és kárptosok szövetsége szigorúan kimondta, hogy törli tagjai sorából a hülsen tagot. Ezzel a kizáró határozattal azonban egyúttal azt is kimondotta a nyergesek és kárptosok nemes céhe, hogy Ebert mester birodalmi elnöknek lehet alkalmas, de nyerges szakmunkásnak nem. Mit csinál most ez a szegény ember, ha letelik a mandátuma? Szakmájához nem térhet többé vissza, hát kénytelen lesz ismét vállalni az elnökséget... (k. s.)

Bratianu és Maniu hevesen támadták egymást.

(Nagy vihar a Kamarában. — Maniut lerántották az emelvényről. — A pénzügyminiszter válasza az ellene intézett támadásokra.)

Bucurestből jelentik: A Kamara tegnapi ülésén Orleanu elnököt. Filipescu a Jorgával történt tegnapi incidensről beszélt. Rámutatott arra, hogy jogában állott atyja memoárját kiadni, aki egész életében fáradhatatlanul dolgozott a háza érdekében.

Duca külügyminiszter javaslatot terjesztett elő, a háboruban elhunytak holtá nyilvánítása ügyében, amely javaslatot a szenátus már meg is szavazta.

Mardarescu hadügyminiszter javasolta a Kamarának, hogy engedjék meg Presant tábornok volt főhadiszállásmaestornak, hogy egyenruhát viselhessen ezután is, miután teljes fizetését élvezi. De-onte Moldoveanu javasolta, hogy Presant tábornokot ajándékozzák meg egy palotával Bucurestiben. A javaslatokat a bizottságnak adták ki, de a kormány nevében előterjesztést tettek, hogy a képviselőház minden vita mellőzésével fogadja el azokat.

Bratianu Vintilla pénzügyminiszter, a liberális párt lelkes ovációja közben foglalta el a szónoki emelvényt. Kijelentette, hogy valamennyi elhangzott ellenzéki beszéddel kíván foglalkozni.

— Nekem — ugymond — min pénzügyminiszternek kötelességem megállapítani, hogy mennyibe került az országnak a felirati vita. De ugyanakkor kötelességem konstatálni azt is, hogy minő hasznok származtak ebből. A választ nem nehéz megadni. Egy haszna feltétlenül volt a vitának, mert az ország megismerte azoknak az erőknél értékét, amelyek az ország vezetését kívánják kezükbe ragadni. Megtudta az ország azt is, hogy mi vár rá a jövőben.

Majd áttért a liberális kormány eddigi munkásságának és eredményeinek ismertetésére és kijelentette, hogy már eddig is sok javaslatot hozott tőle alá a párt. Megszavazták az új alkotmányt.

Maniu közbelkialtja: Igen, a liberális párt alkotmányát.

A liberális párt oldaláról vizsgálják Maniunak: Pini, pini! Az ország alkotmányát.

Bratianu Vintilla (Maniu felé fordulva mondja:) Ha van valami mondanivalója, parancsoljon az emelvényre fáradni.

Maniu: Ha a kormány ténykedéseiről beszél, emlékezzék meg az urnalopásokról is.

Bratianu Vintilla: Az alkotmányjavaslatot hosszú ideig készítették és tanulmányozták a bi-

zottságok. Hasonlóan hosszú ideig folytatták a tanácskozások az agrár reform elkészítésénél is. A liberális körben tíz éve készültek már ezekre a javaslatokra. Ott vannak például a pénzügyi javaslatok, amelyek az alkalmazásuk során bebiztosították, hogy életrevalóak. Tőlük alá hoztuk a tisztviselő státusz rendezését is. Tudom, hogy a tisztviselők között sok a panasz, méltányolom is ezeket. De általában véve, megvan az a mód arra, hogy megfelelő módon, rendszeresen előléphessenek. Rendet teremtetünk a közigazgatásban is. Mikor kormányra jutottunk, demoralizálva volt a közigazgatás. A hádsereg ruha nélkül, a közintézmények pedig költségvetés nélkül dolgoztak. Elrendeltük a községi választásokat, amelyek a közigazgatási javaslat megszavazása után fogják megtörténni. Kormányzásunk kezdetén az ország hét milliárdos költségvetéssel dolgozott, ma pedig már a huszmilliót is meghaladja.

Madgearu: De csökkent a pénzünk értéke.

Bratianu Vintilla: Hasonlítsa össze a hadügyminiszter költségvetését és meggyőződhet róla, hogy az nagyobb arányban emelkedett mint a drágaság. A kormány 7315 új tanítói állást kreált és igen sok iskolát építtetett fel. A vasut ma sokkal intenzívebben működik, mint ez előtt. Normalizáltuk a besszarabiai vasutakat, anélkül, hogy külföldi érdeképviseleteknek helyt adtunk volna a munkálatoiknál. Akkor az volt a vélemény, hogy külföldi tüke nélkül nem lehet a munkálatoikat keresztülvinni. Megmutattuk, hogy igenis lehet. A külügyminiszterium költségvetését rendbáhozottuk.

Ekkor lépett be Bratianu Jonel miniszterelnök a terembe, akit a liberális párt hatalmas ovációban részesített.

Bratianu Vintilla folytatni akarja beszédét, de Madgearu félbeszakítja.

Bratianu Jonel: Mi hagyjuk őnt beszélni, ezért ön se zavarja a pénzügyminiszter ur beszédét.

Bratianu Vintilla: Ezután az agrárreform kérdéséről beszélt. Szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a földreformot nem külföldi nyomásra hajtották végre, hanem mert azt az ország érdekei kívánták. Támadja a nemzeti pártot, mert a népligához fordult a liberális választások miatt.

Maniu beszélni akar, de Bra-

tianu Vintilla nem engedi szóhoz. A miniszterelnök Maniu felé kiáltja: Ön azért jön a parlamentbe, hogy deklarációnkat olvasson fel, ami nálunk a regálca nem szokásos.

A miniszterelnök kijelentésére óriási tumultus támadt. Az ellenzéki képviselők fülsiketítő lármával tiltakoztak a miniszterelnök szavaival ellen.

Bratianu Vintilla: Nem tudom, hogy beszédem folytatását Maniu félbeszakítsa.

Maniu ismét beszélni akar, de a nagy zajban elvesz a hangja. Több liberális képviselő kiáltja Maniu felé: Le vele! Erre újabb nagy zaj keletkezett és a terem közepén embergyűrű alakult.

Bratianu Vintilla: Sok beszélni valóm van, de ha Maniu ur is beszélni akar, iratkozzon fel az interpellációs könyvbé.

Maniu ezután a szónoki emelvény felé tart, de a többségi képviselők nem engedik a szónoki emelvényre lépni lehurzzák az emelvényről.

Az elnök az óriási lármában felfüggeszti az ülést, de a szünet után sem változott a helyzet, mert a képviselők továbbra is a teremben maradtak. Husz percen keresztül valószínű harctéri képet mutatott a képviselőház ülésterme. Nagynehezen sikerült lecsillapítani az izgalmakat és Bratianu Vintilla folytatta beszédét. Támadja a nemzeti pártot, hogy a Népligához fordultak, mert ez a Románia elleni magyar agitációra adott alkalmat.

Lupu dr.: Sokkal súlyosabb dolgot csináltak Önök, mikor a katonaság igénybevételével az alkotmányt megszavaztatták.

Bratianu Vintilla rámutatott arra a tiszta atmoszférára, amelyet a liberális párt az országban teremtett. Dicsérte Sassut, aki minisztersége idején az exportot és az importot az országra nézve kedvezően szabályozta. Egyensúlyba hozta az ország kereskedelmi mérlegét, pedig soha sem volt hiva a külföldi kölcsönnek. A bankok konszolidálásával javult a helyzet a külföld előtt. Negy-ötzezerre tehető a konszolidált bankok száma. Visszautasítja a Zaharov ellen intézett támadásokat, mert az angol pénzügyminiszter nagy szolgálatokat tett az országnak, amikor két és félmillió angol fontot adott kölcsön. A közvetítési díjai nem a kormány, hanem a bankok adták Zaharovnak. Sokat fáradoztak a külföldi kölcsön megszerzése ügyében Antonescu és Titulescu akik munkájukért az elismerésen kívül mást nem kaptak. Az ország gazdasági élete új korszak előtt áll, mert most várja a kormány a gazdasági jólét elkövetkezését.

A kamara ülést fél nyolckor bezárták, a legközelebbi ülés csütörtökön lesz.

Kabát-plüschök, kabát-, kosztüm- és ruha-szövetek mélyen leszállított áron

V. Missir Fii & Co. S. A.
divatáruházában. Arad, Bulev. Regina Maria

— Egy Ghica, herceg katolikus pap lett. Bucarestből jelentik: Románia egyik legrégebbi és legelőkelőbb családjának egyik tagját a közelmúltban római katolikus pappá szentelték föl. A hercegpapot Ghica Vladimirnak hívják és Románia volt párisi követének a fia. Már évekkel ezelőtt a katolikus vallásra tért át. Felszentelését ünnepélyes szertartások között a párisi bíchros érsek végezte.

— Tizenhárom milliárd frank kárt okozott a japán földrengés. Párisból táviratozzák: A japán hivatalos statisztika szerint a legutóbbi japánországi földrengés 1865 millió yen kárt okozott, amely összeg 13.875 millió 600.000 francia franknak felel meg.

— Halálos repülőszerelesség. Budweissban tegnap megtartott repülőnap halálos szerencsétlenséggel végződött. Számos sikertelen repülés után Jezsek pilóta több mint hatszáz méter magasságból ejtőernyő segítségével nyugvó kisértet meg. Az ejtőernyő azonban rosszul működött és a repülő tízezernyi tömeg borzalmára a földre zuhant le. Az esés helyén szétzúzott tagokkal találták meg. A további repüléseket nem tartották meg.

— Belratkozások az esti tanfolyamra. E hét folyamán még elfogad jelentkezéseket az esti tanfolyam igazgatósága a 2 román, 2 francia, 2 angol, valamint az esperanto és kereskedelmi gyorsirás tanfolyamra (ez kedd és péntek este 8 órakor lesz megtartva) mely gyorsirás tanfolyamot Bartha István kereskedelmi gyorsíró fog vezetni. Francia könyvtári óra: hetenként szerda este 8 órakor a „Iosif Vulcan” állami középiskolai helyiségében. A francia képes lapok és szemlék a mai naptól kezdve úgy az esti tanfolyam hallgatói, valamint a nagyközönség számára továbbra is díjtalanul rendelkezésre áll a Kulturpalota könyvtár olvasótermében. Az igazgatóság.

— Bánati szanatórium Timisoara, Holló-utca 2. Modern gyógyintézet belgyermek-, ideg-, sebész-, női-, orvosi-, gége-, bőr- és szembetegségek részére. — Diätetikus konyha. — Legmodernebb gyógytényezők: Röntgen, Rádium, Quarz, Diathermia és az egész elektroterápia, hydrotherápia, mór- és gyógykezelések. — Specialista orvosok. Bécsi ápolónők. — Olcsó szobaárak.

— Poloskairtó Lovasnak porsziyó be megérkezett Str. Oituz 111.

— Megszűnt Somló Testvéreknél „Bon Gout” lerakata. Városunk kedelmi életében fontos eseményként azonos lépés, midőn az „Au Bon Gout” lerakata Somló-Testvérek aradi Fehér Kereszt kávéháza modern igényeinek mindegyikét megfelelően kielégítve állítja át. Most, midőn a cég az „Au Bon Gout” lerakata barátágos uton megszűntette, a Somló Testvérek üzletüket saját nevük alatt fogják tovább vezetni és szakmájukkal arra fognak törekedni, hogy a közönség kényes ízlését minden tekintetben továbbra is kielégítsék. Az „Au Bon Gout” még meglévő lerakataiból december 1-től olcsó elárulások kezdődnek, melyre felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét.

— Férj és női kabátelmék feltűnő olcsón csak Hirsch és Szénássinál, Bul. Reg. Ferdinand (Karolina-u. sarok).

LEGUJABB.

Több előkelő személyt letartóztattak a földosztás körüli visszaélések miatt.

Bucarestből jelentik: A földosztás kapcsán tapasztalt visszaélések ügyében megindított vizsgálat tegnap szenzációs fordulatot vett. Valószínűnek látszik, hogy négy-öt képviselő kompromittálva van, akiket az ügyészség ki fog hallgatni. A Diminiata szerint a kompromittált képviselők mentelmi jogát a jövő hét folyamán feltűggesztik.

— Idegen pénznemek behozatala. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a beutazó idegeneknek talált olyan idegen pénznemeket, amelyek behozatala nem tilos, pénznemenként be kell írni az utlevélbe és ebben az esetben a kiutazáskor ugyanennek a mennyiségnek kivételét a határálomás minden külön eljárás nélkül engedélyezi.

— A nagy karácsonyi vásár már megkezdődött Strasser divatruházában.

— Tettenért fatolvajok. Az aradi államrendőrség ma letartóztatta Balogh Ferenc és Vart Ferenc napszámosokat, akiket falopás közben tetten érték. Megindult ellenük az eljárás.

— Életunt szakácsnő. Szücs Ilona szakácsnő ma délután a temesvári Lloyd-sor 4. szám alatt az első emeleten levő lakásában öngyilkossági szándékból felvágta balkarjának ütőereit. A mentők a Beza-szanatóriumba szállították az életunt szakácsnőt.

Könyvujdonságok karácsonyra KELET Hirlapjában. 14068

Aradi mozihirek.

— Az északi sark rejtélyes világa táru fel abban a csodálatos filmben, amely még vasárnap látható az Apollóban. Rasmusennek, a világhírű dán sarkkutatónak ötödik útját adja vissza ez a természet után készült film. A fotografáló-masina lépésről-lépésre követi a híres sarkutató expedícióját s a gyönyörű tájak, vidékek mellett, a bátor utasok tengeri fáradalmát, szenvedését adja. Az Apolló igazgatósága módot kíván adni a tanulóifjúságnak is, hogy megláthassa a gyönyörű, eredeti, természetutáni felvételeket, amely igazán tanulságos a diákságnak s ezért azt hétfőn külön ifjúsági előadás keretében is bemutatja.

— Tűzek. Müller Hans világhíres ismert drámája, hétfőn kerül bemutatásra az Apollóban, a dráma főszerepeit Pola Negri, Hermann Thini, Alfred Abel, Jakob Triedke játsszák. Pola Negri és Alfred Abel neve ma már fogalom a filmvilágban. A film nagyvárnyára, monumentálisára való tekintettel az előadások délután 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

— Maciste és az 51. számú fegyenc a címe annak a rendkívül érdekes kalandfilmnek, amely szombaton igazán nagy sikerek közepette került bemutatásra az Urániában. Az ártatlanul börtönre ítélt gyalgért idegizgatásban, kalandos módon megszökő Maciste, aki páratlan vakmerőséggel, elszántsággal és ezernyi életveszedelem közepette kutatja ki az igazságot s börtönre jutva az igazi bűnöst, boldoggá teszi a sokat szenvedett szerelmeseket, akiknek házasságával végződik a mindvégig érdekes film, amely még vasárnap és hétfőn kerül színre az Urániában.

A kamara tegnapi ülésén miniszteri nyilatkozat hangzott el amely szerint a kormány szabad utat enged a vizsgálatnak, mert azt kívánja, hogy a bűnösök méltó büntetésben részesüljenek. Tegnap késő este a vizsgálóbíró utasítást adott több előkelő személy letartóztatására, akiknek magas missziók voltak az agrárreform végrehajtása körül.

séggel, elszántsággal és ezernyi életveszedelem közepette kutatja ki az igazságot s börtönre jutva az igazi bűnöst, boldoggá teszi a sokat szenvedett szerelmeseket, akiknek házasságával végződik a mindvégig érdekes film, amely még vasárnap és hétfőn kerül színre az Urániában.

A leleplező csomagolópapir.

(Hogyan derítették fel a budapesti bombamerénylők kiletét.)

Budapestről táviratozzák: A budapesti rendőrség igen érdekes módon tudta meg, hogy a legutóbb elküvetett bombamerénylők tettesei kik voltak. A budapesti rendőrség a Budapesten budapesti lakosok által elküvetett merényletek tetteseit az amerikai rendőrség segítségével tudta csak kinyomozni. Ez a körülmény a budapesti rendőrségre nézve egy csöppet sem lebecsülendő, sőt a budapesti rendőrség körülményes felmérésségét igazolja. A budapesti rendőrség megállapította, hogy a francia követség épületének kapujában talált bomba egy olyan papírdarabba volt csomagolva, amelyben amerikai szeretetadományt küldtek. A papíron „Mrs. Szivós” és „Fifth Avenue” felírások voltak, mint annak a címe, aki a szeretetadományt küldte. A detektívek ezen az alapon folytatták a kutatást, hogy megállapíthassák kik vannak a „Szivós” család tagjai közül Budapesten. Az ebben az irányban folytatott nyomozás azonban teljesen eredménytelen maradt. A budapesti rendőrség erre diplomáciai úton kábeltáviratban kérésre meg a newyorki rendőrség főnökét, hogy kutassák ki annak az amerikai Szivósnénak a tartózkodási helyét, aki a szeretetadományt küldte és tudja meg, hogy kinek küldte. Néhány nap múlva meg is érkezett a newyorki rendőrség válasza, amelyben az amerikai rendőrség közölte a budapesti rendőrség kapitánysággal, hogy Szivósné a csomagot augusztus 17-én Midtown, Budapest, Bokréta-utca 28. szám címére küldte el. Ezen a nyomon indult el azután a pesti rendőrség és megállapította, hogy Mártonné Márfy Józsefnek, a me-

rényletek fötettesének a lakásadóója. Mártonné a papírt csomagolás céljaira Márfi cselédjének adta. Így került azután a bomba a szeretetadomány csomagolópapírjába és így sikerült a budapesti rendőrségnek a newyorki rendőrség segítségével a bombamerénylők tetteseit kinyomozni.

Megbosszult pletyka

(Három asszonyt véresre vert egy becsületében megtámadott férfi.)

Ujvidékről írják: Alig néhány nappal ezelőtt — mint azt a Közönség is megírta — Nagybecskerekben egy fiatal leány előtt egy öregasszonyt, akit súlyosan megalázó híreket terjesztett róla. A pletykásokra veszedelmes világjár Jugoszláviában, mert a nagybecskereki példa után egy újvidéki férj vett véres bosszút felesége megrágalmazói.

Egy Mihajlovics Császár nevű újvidéki hentesmester feleségéről több asszony azt a hírt terjesztette, hogy férjén kívül másokat is részesít a kegyelében. A hírek a hentesmester fülebe jutottak, akit hirtelen támadt dühében felkereste szomszédját, egy Rizsicska Jovanka nevű asszonyt, akit véresre vert. Az asszony a borzasztó titlegelés alatt többször elájult. A hentes ezután megtudakolta a véreben fetrengő asszonytól azoknak a neveit, akik még pletykáltak. Azonnal elment egy másik szomszédja Lalin Malica nevű asszonyhoz, ahogyan az asszonyt, mint annak felnőtt leányát rettenetesen összeverte. Mindkettőjük haját a kezére csavarta és addig ütötte a két nő koponyáját egymáshoz, amíg azok önkívületlenül maradtak a padlón. A három súlyosan sebesült nő lakásán betegen fekszik, a becsületét kereső brutális hentesmestert pedig le tartóztatták. Ujvidéken az utóbbi időkben valóságos pletykátársaság alakult és a röviddel ezelőtt történt több véres gyilkosságok is a hamis hír terjesztése volt a tulajdonképpeni okozója.

Sport.

— ATE.—AAC. megismételt bajnoki mérkőzés az AAC. Theodor Serb (Török Gábor-utcai) sporttelepén ma, december 2-án, d. u. fél 3 órai kezdettel. Tekintettel arra, hogy a mérkőzés a bajnoki helyezésre nagy fontossággal bír, másrészt, hogy mindkét egyesület komplett csapatral indul a küzdelemben, a mérkőzést nagy érdeklődés előzi meg.

— Hakoah.—AMTE. barátságos football-mérkőzés december 2-án, vasárnap d. u. 3 órai kezdettel a Gloria-pályán. Előzőleg a II-ik csapatok mérkőznek.

— Országos birkozó-versenyét tartja a „Vultur” (Toldi) klub ma a Iosif Vulcan (Kazinczy) utcai tornateremben. A verseny döntő küzdelmei este 8 órakor kezdődnek.

„Maciste” és az 51. sz. fegyenc

kalandor-film ma vasárnap és hétfőn még az

Urániában

Vázsonyi Vilmos leleplezi a magyar Hitler-fiukat.

(Magyarországból nem lehet fegyházat teremteni. — Milyen a fajvédők hazaszeretete.)

Budapestről táviratozzák: Az új demokraták ma este a *Közpon-ti Demokrata Körben* pártvacsorát rendeztek, amelyen megjelent Vázsonyi Vilmos is. A demokrata vezér a vacsorán hatalmas beszédben élesen támadta a magyar Hitler-fiúk nemzetellenes akcióját. A mindvégig érdekes beszéd, amely a magyar politikai életnek legfrissebb szenzációja, a következő volt:

Ma Európaszerte látni egy áramlatot, amely a parlamentarizmus, az alkotmányosság helyébe a *diktatura cesarizmust* akarja állítani. Ez nem egyéb, mint a bolsevizmus gondolatmenete. Csak eszelős emberek gondolnak arra, hogy az alkotmányosság élő ereje helyett *fellegyvert csoportok erejére támaszkodjanak*. Külföldről importálják ezeket az eszméket, de a mi kis, megcsontított országunk nem engedheti meg magának az ilyen importokat. Külföldről a magyar argumta behozatala a *Pasteuroltószert*, de furcsa módja az aranygyapjú keresésnek, amely a *veszélyeset akarja behozni*. A magyar nemzet csak az alkotmányosságnak, jogegyenlőségnek az útján, a társadalmi egység útján érheti el azt, hogy bekötözze a maga sebeit. Magyarországból nem lehet fegyházat teremteni, a mikor Magyarország azzal szerzett magának dicsőséget, hogy a magyar szellemőrások mint a jognak, alkotmányosságnak és szabadságnak hazáját ismertették meg ezt az országot.

A szeretet uralkodott itt mindig, a gyűlöletet a lézengő ritterek és utabban a külföldi Hackenkreutzerek hozták be. Folyton nemzeti kokárdával jelentkezik a gyűlölködés, de vajjon van-e őszinteség az ilyen hazaszereteten? Németország hetvenmillió nemzet és azt nem lehet egyszerűen letörölni a térképről. De vajjon a

hitleristák gloriifikálása mit jelentene nálunk? Hisz mi oly szegények vagyunk, hogy ha mindannyian összetartunk, akkor is gyengék volnánk és most jönnek a gyűlölködők és az irredenta érdekében *előbb zsidókat akarnak lakmározni*, mielőtt felfalják a szerbket, csehek, románokat. Folyton hazafiságról beszélnek. Egyszer már láttuk, mi az ő hazafiságuk, amikor a megkoronázott magyar király visszatért az országba. Budaörsnél azt mondták, hogy ha a király itt marad, akkor szétesztjük az országot. Nos hát ezek a nagy hazafiak, akik a megkoronázott király ellen állottak, mert azt mondták, hogy a bevonulástól akarják megmenteni Magyarországot, ezek az urak a Hitlerék segítségével merik provokálni a kis-entente-ot a maguk antiszemita kormánya érdekében? Le van leplezve az ő hazafiságuk. A halott király emlékének tartozom, hogy kijelentem: *ő programjában a jogegyenlőséget, az amnesztiát, a szeretetet, a békét hozta minden magyar számára*, de nem amnesztiát a gyilkosok számára, mert a halott király irított a vérontástól és neki a biblia volt a könyve, amikor fogságban volt is. Attól reszkettek, hogy boldogult királyunk bevonulásával itt újra jogrend lesz és az antiszemiták az igazi embert tartóztatták fel Budaörsnél. *Nem Magyarországot védelmezték az ébredő urak, mert egy antiszemita kormány érdekében szövetkeznek, most Hitlerékkel*. Ne higgyék az antiszemiták, hogy az ő rikoltozásukra megismétlődik a jerikói csoda. Egyes uton kell előrehaladni, azon az uton, amely után mindenki sóvárog, hogy néhány száz ember terrorja alól végre megszabaduljon. Percekig ünnepelték Vázsonyi Vilmost beszéde végén.

hogy a bucarestli kongresszuson a sérelmeket a Sfatul ügyészei előterjeszthessék. Azik a monstre kongresszusra akarnak utazni, ugyancsak jelentsék be szándékukat, hogy az aradi vezetőség kedvezményes jegyről és direkt vasúti kocsirol gondoskodhasson a tagok részére.

Az Angol-Magyar Bank közli, hogy e hónap 24-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta az intézet 1300 millió koronányi alaptőkéjének 2400 millió koronára való felemelését. Az új kibocsátású részvényekből 650.000 darabra nézve a jelenlegi részvénybirtokosok javára elővételi jog biztosítatik oly módon, hogy minden két darab régi részvény alapján egy új részvény vehető át 25.000 koronás áron november 26-tól december 4-ig, délután 4 és 6 óra között (szombat kivételével), a bank értékpapírpénztáránál. A közgyűlés Deutschi Sándort, a Spodium-Koncern vezérigazgatóját és Fuchs Arthurt, az intézet ügyvivő igazgatóját, az igazgatóság tagjaivá választotta.

Csak adóigazolvánnyal kapható só. Az aradi sóraktár közlése szerint, a só kicsinybeni eladási ára 1 lei 25 bani és ennél magasabb árat semmiesetre sem számíthatnak a kereskedők, de csomagolásért külön díj felszámítható. Azik a sóraktárnál akarnak sőt beszerezni, azoknak be kell mutatni az adók kifizetéséről szóló nyugtákat. Ezek hiányában sőt nem kaphatnak, de ha igazolják, hogy adóhátralékban nincsenek, bármilyen mennyiségben kaphatnak sőt.

Az urikányi köszénbánya váltalat alakulása. Budapestről jelentik, hogy az Urikányi szénbánya r.-t. erdélyi bányáinak felhasználására új társaság alakult. Az alaptőkefelét a budapesti Urikányi r.-t. jegyezte, a másik felét a Banca Româneasca.

Eladott aradi ingatlanok. Fekete Imre és tulajdonostársai eladták a Str. Eminescu 42 sz. házat 226.000 Lejért Birkenhauer Miklós és nejeének. — Halász Ferenc és neje eladták a Str. Iustian 42/7 sz. házat 35.000 Lejért Gál Gábor és nejeének. — Dobiaschi József eladta a Str. Radu Episcopul 3 sz. házat 100.000 Lejért Kálmán Wolfnak. — Lux Nicolaéné eladott a Str. Sava Rai-eu 9/159 sz. ingatlanából 150 000 Lejért Ott János és nejeének.

Bécsi banküzletek konyhákban. Bécsből jelentik: A Vigand & Co. bankháztól kitűnt, hogy az egy fogtechnikus feleségéé és helyiségei egy konyhából és cselédszobából állanak. Ez azonban korántsem egyedülálló példa, Bécsben még mindig gombamódra szaporodnak az obskurus banküzletek, amelyek hangzatos reklám folytán milliókat és milliókat csanak ki a hiszékeny publikumtól, majd fizetésképtelenséget jelentenek, miután a tulajdonos a reábizott pénzzel helyre mene kült. Komoly pénzügyi körök tele vannak elkeseredéssel, amiért ezek az álbankok egészen lejáratták a bécsi pénzügyvilág tekintélyét. A bécsi bankok és bankárok most az állami bankellenőrző-bizottság beavatkozását kérik ki a bécsi pénzügyi hitel veszélyeztető zugbankárokkal szemben.

Az Urikány-Zsivögyi Magyar Köszénbánya Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy az e hónap 30-ára egybehívott rendkívüli közgyűlésnek indítványozni fogja, hogy a jelenlegi 20.800.000 koronányi részvénytőke 100.000 darab 5000 korona névértékű új részvény kibocsátása és a jelenlegi 104.000 darab 200 koronás részvény névértékének 5000 koronára való felemelése útján 1050.000.000 koronára növelessék. A kibocsátásra kerülő új részvényekből 104.000 darabra az elővételi jog 1:1 arányban és 12.000 korona átvételi árban a jelenlegi részvénytulajdonosoknak biztosítatik.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (December 1.) Francia frank 11.00, svájci frank 36, dollár 203, dinár 2.30, szokol 5.80, lira 8.80, angol font 8.80, magyar korona 0.0075, osztrák korona 0.002850. Kifizetések: Budapest külföldi 95, belföldi 175, Bécs 352, Prága 5.86, Zürich 35.25, Milánó 8.80, London 880, Páris 11, Newyork 203, Belgrád 2.40.

Temesvári valutaárak. (Dec. 1.) Newyork 200, dollár 200, London 878, angol font 848, Zürich 35.10, svájci frank 36.10, Milánó 8.73, lira 8.48, Prága 5.82, szokol 5.40, Belgrád: külföldi 2.82, belföldi 2.40, dinár 2.20, Budapest: külföldi 90, belföldi 160, magyar korona 150, Bécs 350, osztrák korona 340, Páris 10.90, francia frank 11.40.

Bucaresti tőzsdézárlat. (Dec. 1.) Kifizetések: Páris 1079, London 880, Newyork 202, Milánó 8.77, Zürich 35.40, Bécs 0.002875, Prága 5.88, Budapest 0.0110. — Valuták: Napoleon 750, leva 1.40, török dragma 1.10, angol font 890, francia frank 11.70, svájci frank 36, lira 9, drachma 3.40, dinár 2.40, dollár 205, lengyel marka 0.00090, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.0080, szokol 560.

Zürichi nyitás. (December 1.) Newyork 573.75, London 2486.50, Páris 30.85, Milánó 24.7, Prága 16658750, Budapest 0, Belgrád 64750, Bucaresti 7, Bécs 0.008075.

Zürichi zárlat. (December 1.) Amsterdam 217.50, New 574, London 2488, Páris 3095, Milánó 247750, Prága 166850, Budapest 0.03, Belgrád 6.50, Bucaresti 2.90, Bécs 0.008025.

Budapesti Devizaközpont jegyzése. (December 1.) Napoleon 68800, Belgrád 226—240, Bucaresti 105—118, London 86800—91200, angol font 87300—91700, Milánó 890—945, lira 900—955, Newyork 20.100—21.200, Páris 1105—1171, francia frank 112—1186, Prága 582—626, Varsó 0.350.55, osztrák korona 28.30—30.50.

A szerkesztésért felelősen:
KÖCSY JENŐ
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedők kongresszusa.

(Az aradi gyűlés. — Előkészületek a bucarestli nagygyűlésre.)

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt tartja a Sfatul Negustoresc aradi csoportja rendkívüli közgyűlést, amelyen a december 9-iki bucarestli monstre kongresszus előkészületeit, valamint az akkor benyújtandó határozati javaslatot vitatják meg a kereskedők. Az előkészítő rendkívüli közgyűlésre a központi választmány 2 delegátust küld Aradra. I. Constantiu és E. Mihelsohu bucarestli nagykereskedők a köz-

ponti választmány tagjai érkeznek a holnapi aradi kongresszusra. I. Constantin a főváros egyik kereskedelmi szaktekintélye és a bucarestli kereskedelmi és iparkamara levelező tagja. F. Mihelsohn nagykereskedő a kereskedelmi élet egyik kiválósága, a Sfatul Negustoresc központi pénztárosa. A Kereskedők Tanácsának aradi csoportja felhívja az aradi kereskedőket, aki a spekulatív törvény alapján büntetésben részesültek, hogy a bíróság ítéletét az összes iratokkal együtt legkésőbb december 5-ig nyujtsák be a Victoria Takarékpénztár pénztárosánál.

„Tüzek” Egy párisi kokot szerelme, POLA NEGRI-vel a főszerepben. :: Bemutatója hétfőn az **Apollo**ban

OSRAM
ÉGŐT
vesz és használ
az egész világ

OSRAM
NITRA

OSRAM

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Jany Géza.

24. Vezérgyalogmegnyitás.

Játszották a timisoreai hármas versenyen, 1923. nov. 19-én. Világos: Kostich B. Sötét: Mayer Gy.

1. d2-d4-d7-d5. 2. Hg1-f3, -Hg8-f8. 3. c2-c4, -c7-c6. 4. e2-e3, d5xc4. 5. Ff1xc4, -Fe8-f5. 6. Vd1-b3, -Ff6-d5. 7. Vb3xb7, -Hd5-b6. 8. Hf3-e5, -Hb6xc4. 9. H5xc4, -Hb8-d7. 10. Vb7xc6, -Ba8-c8. 11. Vc6-a4, -Ff5-d3. 12. Hb1-a3, -e7-e6. 13. Hc4-e5, -Fd3-e4. 14. f2-f3, -Fe4-a8. 15. Ha3-c2, -Ff8-d6. 16. He5xd7, -Vd8xd7. 17. Va4-xd7, -Ke8xd7. 18. Ke1-d1, -e6-e5. 19. Fe1-d2, -Kd7-e6. 20. Fd2-c3, -Bh8-d8. 21. e3-c4, -e5xd4. 22. Hc2xd4, -Ke6-d7. 23. Kd1-e2, -g7-g8. 24. Bh1-d1, -Kd7-e7. 25. g2-g3, -Fa8-b7. 26. Bd1-d2, -Fb7-a6, +. 27. Ke2-e1, -Fd6-e5. 28. Ba1-d1, -Ke7-e8. 29. f3-f4, -Fe5xd4. 30. Bd2xd4, -Bd8xd4. 31. Bd1xd4, -Be8-c4. 32. Ke1-d2, -Fa6-b5. 33. Bd4xc4, -Fb5xc4. 34. b2-b3, -Fe4-f1. 35. Kd2-e3, -Ke8-d7. 36. Ke3-d4, -Ff1-g2. 37. Kd4-e5, -h7-h5. 38. f4-f5, -Kd7-e8. 39. Fe3-d4, -a7-a6. 40. Fd4-c5, -Fg2-f3. 41. b3-b4, -g6xf5. 42. e4xf5, -Ff3-e2. 43. Ke5-f6, -Fe2-d3. 44. a2-a4, Fd3-e2. 45. h2-h3, -Fe2-d3. 46. g3-g4, -h5xg4. 47. h3-h4, -g4-g3. 48. h4-h5, g3-g2. 49. h5-h6, g2-g1. 50. Fc5xg1, -Fd3xf5. 51. Kf6xf5 - Sötét feladja.

Sakkhírek. Kostich Boris látogatását a timisoreai egy hármas verseny rendezésére használták fel Mayer és Tyroler részvételével. Eredmény: I. Kostich 3/4. II. Tyroler 2. III. Mayer 1/4.

Az egyedüli szimultán előadás eredménye 20: 1:0 a mester javára.

Aradon a szerb bajnok összesen öt szimultánt adott a következő eredménnyel: I. 5-2-0. II. 18-1-1. III. 8-0-2. IV. 6-0-0. V. 6-0-2.

Megfejtés. A 13. feladvány megfejtése: 1. Vg1-g7.

Egy leányiskola botránya.

(A tanár udvarlása halálba kergetett egy leányt.)

Belgrádból jelentik: A napokban Gyakovics Mária úszkúbi leánygimnázium hetedik osztályának tanulója öngyilkosságot követett el. A leány nagyobb adag zsirszódát ivott és néhány órán belül meg is halt. A közoktatásiügyi miniszterium szigorú vizsgálatot indított ebben az ügyben, hogy az öngyilkosság okát kiderítse. A vizsgálattal megbízott miniszteri felügyelő tegnap fejezte be a nyomozást. Kiderült, hogy a szerencsétlen leány kétségbeesésében követte el borzalmas tettet, mert az egyik tanára állardóan ostromolta udvarlásával és azzal fenyegette, hogy az év végén megbuktatja, ha nem folytat viszonyt vele. A leány inkább a halált választotta.

A vizsgálat során kiderült az is, hogy a gimnázium többi tanárai is hasonlóképpen járnak el leánytanítványikkal, úgy hogy azok kénytelenek az iskolából is kilépni. Az öngyilkosság óta több mint husz leány ment át a tanítóképezdébe.

A miniszterium az erőszakoskodó tanárok legszigorubb megbüntetését helyezte kilátásba és Kratki Jural tanárt, aki Gyakovics Máriát ostromolta szerelmével, már el is bocsátotta állásából.

Jarhaságok.

Kozma Sándornak, a néves Koronaügyésznek egy kis szőlője volt Somogyban. E kis szőlő vincerje rabviselt ember volt.

Kozma Sándor egy ízben leutazott Budapestről, hogy megsejtelje a szőlőt. Sok javítanivalót talált itt is, ott is. Különösen a présház teteje volt nagyon rosszkarban. Az inspicálásnál a rabviselt ember kísért a méltóságos főügyész urat.

Mivel Kozma Sándor többször is eltűnődött, a vincer nyomban látta, hogy alighanem a renoválás nagy költségei miatt gondolkodik. Végre is meg nem állhatta, hogy közbe ne szóljon:

— Min. tetszik gondolkozni méltóságos uramnak?

— Baj van, János. — felelte Kozma Sándor. — Sok reparáció kell ide, nagyon sok pénzbe fog az kerülni:

A vincer egy szempillantás alatt kész volt a tervezettel:

— Méltóságos uram, ne tessék azon sokat busulni. Mondanék én valamit, ha meg nem tesszene sértődni...

— Szívesen hallgatom, János.

— Tessék csak felmenni Pestre, aztán tessék ott a présházat jól bebiztosítani tűz ellen... A többi az én gondom lesz!

NYUTER.

E rovat alatt közlőfelel nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

Van szerencsénk a közönség szíves tudomására hozni, hogy az „Au Bon Gout” lerakata cégünk-nél megszűnt és a jövőben üzletünket saját nevünk alatt vezetjük tovább.

A még raktáron levő Au Bon Gout árukat olcsón árusítjuk.

14068 Teljes tisztelettel:

Somló Testvérek.

Megkezdődött a karácsonyi Vásár

RENAISSANCE

divatruház. ARAD, Str. Bratianu 2. ☺ Weitzer János-u, 2. Minorita-palota.

Minden vevő

10 % kedvezményben részesül!

- 1 mtr. Tiszta gyapju női kabát-kelme ... L. 275.-
 - 1 mt. I-a velour kabátszöv. 390-550
 - 1 mtr. Doubl kabát szövet L. 380.-520.-
 - Angol spricelt szöv. L. 425.-
 - Három mtr. gyapju szövet egy női ruhára ... L. 270.-
 - 1 mtr. selyem marocain L. 250.-
 - 1 mtr. Juttaszőnyeg ... L. 120.-
 - 1 mt. kalapbárony ... L. 168.-
 - 1 mtr. Francia Flanel L. 42.-
 - Gyönyörtü mintás bélés L. 70-90.-
- Férfi és női angol szövetek, ruhaselvmehek vásznak, harisnyák legolcsóbb bevásárlási forrása! 14061

Régi fogakat és törött arany	Fromet Gancz
fogakat	D'Moudjalled
a legmagasabb árban	vizsgázott fogász
veszek	ARAD, 14116
	Bul. Reg. Ferd. 17.,
	József főherceg-u 17.

Aradon, a vasútállomás közelében kb. 6 holdas telek

kockaköves ut mentén: Normalvágnány összeköttetés az állomással. Gyárépítésre kiválóan alkalmas. Egy tagban, vagy parcellákban 14063

eladó!

Bővebb felvilágosítást ad az **Aradi Olajipar R.T. ARAD.** Telefon 135. Sürgönycím: Olajipar.

Az idel NAPRAFORGÓLAJ SAJTOLAST megkezdettük.

Kivánatra előnyös mintázott arajánlattal szolgálunk.

ARADI OLAJIPAR R. T. ARAD. 14181

Telefon. 135. Telegram: Olajipar.

BERSON

GUNNI SAROK ÉS GUNNITALP a legjobb anyagból MINOSÉGI MARRA

Banat Hirdetési Iroda Hunyvári (Vasváry) 9

5-10- és 15% árengedmények
 az „ORIENT“ divatruházban Arad, Bulv. Regina Maria 18. (Salacz-uca sarok.)
 Tisztelettel értesíti Aradváros és vidéke vásárló közönségét, hogy a 10 napos vásárt 8 nappal meghosszabbította, eladásra kerülnek
Velour-Chiffonok Marocsinok, Crepe de schinek, kötött selymek — valódi Angol férfi és női szövetek. — Velourok — kabát
 plüschök, — szőnyegek, vásznak, harisnyák és keztyűk. Szíves meggyőződést kér. 6933

MEGHÍVO.

A kereskedelmi és iparkamara a timisoarai kerületi gazdasági igazgatóság megszüntetése ügyében ez évi december hó 2-án (vasárnap)

DÉLELŐTT 10 ÓRAKOR

a városháza nagytermében

TILTAKOZÓ ÉRTEKEZLETET TART,

amelyen való részvételre az összes gazdasági érdekképviselőket és azok tagjait ezúton is meghívja.

Timisoara, la 29. Noemvrie 1923.

208

Camera de Comert si Industrie.

Președinte: OPREA.

p. Secretar general: KOKAY.

TELEFON: 2008.

TELEFON: 2008.

KARLSBADI PORCELLÁN.

Étekező- és kávé-szervizek üveg-szervizek s vendég-
 löi cikkek nagy választékban, olcsón kaphatók:

KOVÁCS IZIDOR üveg- és porcellán
 kereskedésében

Timisoara, Bulev. Berthelot (Kossuth Lajos-uca) No. 31.

207

Vertex

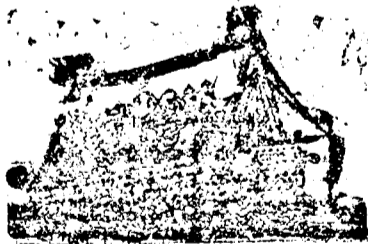
5482

Makulatura 5 kgros csomagokban kapható a kiadóban.

Holland Királyi Lloyd

Főképviselet Ro-
 mania részére: **CUNARD LINE S. A. R.**

Legkényelmesebb
 utazás és kitűnő
 ételmezés minden
 osztályon. Rend-
 szeres forgalom
 és összeköttetés
 Romániával.

Közvetlen forgalom:
 Amsterdamon és
 Braziliába, Argen-
 tinaiba, Uruguay
 és az összes Dél-
 amerikai ál-
 lamokba.

Földmivessék kik Braziliába kivándorolnak,

pontos és díjmentes felvilágosítást kapnak, ugyanígy más utasok
 az összes délamerikai utazási ügyekben. — Díjmentes
 prospektust kívánatra készséggel küldünk.

6881

A Holland Királyi Lloyd fiókja:

CUNARD LINE S. A. R. Timisoara, Ml. Bulv. Carol
 (Hunyadi-u.) 40. Telef. 20-09

Megszűnt

az

„Au Bon Gout“

terakata

Somló

Testvéreknél.

December hó 1-én
 megkezdődött a
 raktáron levő áruk
 olcsó eladása!!

Téliszezon Stájerlakon

741 m. tengerszint magasság. Fenyves-
 erdők. Ideális fekvésnél, ómanus
 levegőjénél és modern berendezé-
 sénél fogva kiválóan alkalmas
 tüdőbetegségeknek, vérszegé-
 nyeknek és lábbadozóknak. Téli-
 sportra is berendezve. Ródi és
 ski az intézetből kapható. Més-
 sérel áruk, kitűnő ellátás. Kér-
 jen prospektust! Földigazgatóság.
 6937

Karácsonyi ajándékok

u. m. ifjusági iratok, képesköny-
 vek, társasjátékok, levélpapírok,
 emlékkönyvek, karácsonyfadiszek
 legfinomabb kivitelben, nagy vá-
 lasztékban

Naményi

papírüzletben. 6944

Elsőrendű

francia szabásznót

keres helybeli divatüzlet magas fi-
 zetéssel. Ajánlatokat eddigi antkódási
 hely megjelölésével az Aradi Közlöny
 kiadóhivatala továbbít. 6944

Er. Csillag Anra

186 cm. hosszú
 óriási Loreley ha-
 jamat az általam
 feltalált kondos és
 szappan 14 havi
 használata után
 kaptam. Ez az egye-
 dül szer hajhullás
 ellen és annak nö-
 vését előmozdítja,
 a fejbőrt erősíti.
 Férfiaknál előmoz-
 ditja a teljes, erő-
 teljes szakálnövést

és rövid használat után úgy a haj, mint
 a szakál természetes fényű és sűrűsége
 lesz és megkíméli a legvégsőbb korig idő-
 előtti korai megöszüléstől. Egy tégely keré-
 let 50.— Egy darab szappan Let 35.—

Kapható minden gyógyszerárban és
 drogeriában vagy az összeg előzetes be-
 küldése mellett a romániai főterakattól
Gracia Kozmetikai Laboratorium
 ARAD. 13778

A Teleajeni Románo-Americana

cukorfinomító társaság egy
 hosszú tapasztalattal bíró

öntömestert

és egy jó

finomító gépezet keres.

A referenciák másolataival ellá-
 tott ajánlatok a társaság címére

(Refinerie Románo-Americana
 Teleajeni) Ploestibe küldendők.
 6950

Sirközlet.

Konkurrencia nélkül, kész
 áruval, nyers márvány és
 trachyt követ, kocsikkal, ko-
 vás műhellyel, nagyon sok
 számszámmal, csiszoló anyag-
 gal, szóval teljes felszerelés-
 sel, más vállalkozás miatt sür-
 gősen jörsön eladó. Megkeresések

Lázár Manó, LIPOVA,
 Centrál - szálló;

Butorok

a legjobb kivitelben állandóan
 raktáron és mérsékelt áruk
 mellett kaphatók: 18779

VICTORIA-butorgyár,
 ARAD, Strada Ioan Calvizi 42.
 Lőrakat: Neuman palota,
 (Strada Horia.)

Szövet, plüss modell-kabátok, szörme sport-kabátok
 nagy választékban most olcsó árban kaphatók:

„PARIS“

Modellházban, ARAD.

Városházzal szemben.

A Központi Barban

ma és min-
 dennap

Barret

világhírű táncakrobata és
 szenzációs új műsor.

Angol szövetek gyári lerakata: télikabát raglán ruhaszövetek **Székelynél,** Arad, Piața A. Iancu **Női divatáruban győ- nyörű őszijudonság!** (Szabadság-tér) 20.

Az orvos tudomány legújabb **ANTISIPHILITICUMA** a Tosse-gyár Bismogenolja Bismoluol Richter, Neosalvarsan, Sii-bersalvarsan, Neisilbersalvarsan, Trepol, Mercure colloidale Électrique Clin, Cyanmercurio salicylate, Cyarsal, Intrazol, Huile grise Vigier, Hydrarg cianat, Solarson. **Dr. Földes & Hehs, Arad.**

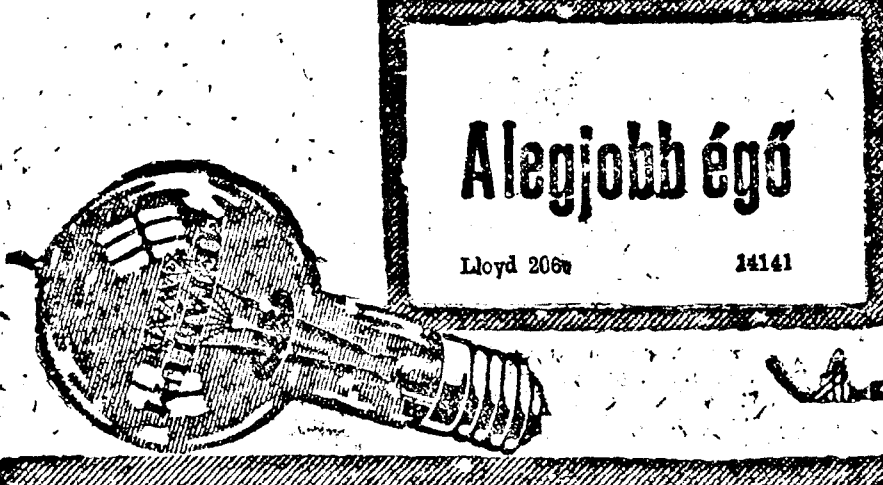
KREBS SI MOSKOVITZ
volt **VAKOK BOLTJA**
ARAD, Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy Károly-u.) — Ujra épített Neuman-ház. Kéfé- és kosárárak, Cirokseprűk, Mád- és Tollporolók, — Női-, Férfi- és Gyer- mekharisnyák, Gummiszivacsok, Colloid-árak. Názéékfonás. 6821

FIGYELEM!!
Gummitalpák, hőcipők és ka'ocsnik szakszerű javítá- sát pontosan eszközli: **"PNEU ARDEAL"**
Str. Cantacuzino (Határ-uoca) 11.

VARRÓGÉP
ipari és családi haszná- latra jótállás mellett eredeti gyári áron. Gramophon lemezek nagy választékban
Katzky műszerésznél
Timisoara, Belv. Merczy-u. 10. Javítások jótállás mellett. Kötőgéptük az összes gyártmányokhoz. 178

Magyarországon
40 magyar hold prima szántóföldemet eladnám vagy itteniért elcsereálném. 6896
Schwarz József,
Besenova-veche. :: Telefon 2. szám.

Szeplő ellen nincs en
Semmi más segítség
Kaiser-Borax
Ehez nem fér kétség.
II-18675

A legjobb égő
Lloyd 206w 14141

METALLUM

Kezjen kizárólag csak

6219

Géphajtó szijjak

Ideal és Standard jegyűek
Ipari, és
Agricultura jegyűek mezőgazdasági célokra; szakszerűen, tölgycseréssel készítve, egyszerű és dupla kivitelben bármely szélességben legjobb minőségű oromkötő és varró szijjak; azonnali szállításra kaphatók.

Mureseni börgyár r.t.-nál
Mureseni, Târgu-Mures mellett. 6223

Csobod János
vizsgázott fogtechnikus
Dr. Morgenstern Gyuláné fogászati műtermét Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 15., a főposztával szemben átvette. 4076

Müller Konrád
szját készítő 102
Takarék Tűzhelyek
nagy raktára
Timisoara, Fröbl-gasse 34.

Ujdonság!
Hölgyeim! A b. figyelmükbe ajánlom a bábaképezdei Dr. ALBU profesor féle nőárághaskót, amely kitűnően bevált. Operálás és szülés után, elhőjasodott nők részére nélkülözhetetlen, a régi mider rendszert kiszorítja a forgalomból, kényelmes és egészséges viseletével. Készítője:
Horváthné, Arad, Piața Catedră- lei (Thököly-tér) 6.

Comnick motoreke
a legmegbízhatóbb szántást végzi.
Bizományi raktár:
Kovács Soma Társánál
Arad. 6922

Feladasi hirdetmény.
A Dezső Ádám-féle silindiai-dezsőházi kegyes alapítványhoz tartozó, Silindia község határában fekvő erdőbirtoknak az 1922/23 évi vágásterületén levő 1849 tömörköbméterre becsült tölgy, cser és gyertyánfából álló, tövön található fakészlete az 1923. évi dec. hó 18-án délelőtt 11 órakor zárt ajánlatok benyújtásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen, az aradi Ocol Silvio hivatalos irodahelyiségében el fog adatni.
A fakészlet hivatalosan megállapított becs és egyben kikialtási ára 224500 azaz Kettőszázhuszonnégyezeröttszáz Lej, barmatpénz 22450 azaz Huszonkettőezer-négyszázötven Lej.
A kellően kiállított és lezárt, kellően felbélyegzett és a bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatban az ajánlattevő határozottan kijelenteni tartozik, hogy az eladási és szerződési feltételeket ismeri és ezeknek magát aláveti.
A zárt ajánlatok az Ocol Silvio-nél Arad (Strada Stroicescu 9. sz.) a szóbeli árverést megelőzőleg beadhatók, ezen címre postán is megküldhetők. A feltételeknek meg nem felelő, valamint a későn beérkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak, utóajánlatok nem fogadtatnak el.
Az árverési és szerződési feltételek az aradi Ocol Silvió-nél és Gajda Gábor erdőőr, silindiai lakosnál, valamint a silindiai román. kath. papi hivatalnál megtekinthetők.
Timisoara, 1923. nov. 26.
Csanádi Székes Káptalan.

Gyűszű csillogó **Marácsonya díszek** mesés választékban szerezhetők be **Mercedesnél,** Arad, Bulv. Reg. Fordisand (Besei flog-ut) 6. **Vízszintelő**

**Nagy Karácsonyi Vásár női és leányka
felöltő és ruhákban**

JULIU PLESZ GYULA

öbngő, ARAD, Str. Colonei Piriol (Vörösmarty-u.) 3., a színház
hátsó bejáratával szemben. Nagy ocassió. Mélyen
leszállított árak. Kérem a címre figyelni! 18640

Apró hirdetések.

Házasság.

KÖZÖS háztartásra lényeg középkorú
uriember havi 2500 lej támogatással fel-
tétlen tisztességes, szerény igényű le-
ánnyal, vagy asszonnyal, ki csendes,
nyugodt boldogság után vágyódik. Szí-
ves ajánlatokat „Megértés” jellege alatt
főpostára poste restante, vagy az Aradi
Közlöny kiadóhivatalába kérek. 6931

Alkalmazás.

KERÉSEK december 15-ve perfect sza-
kácsonót Timisoara. Cím: Brandeiss,
Nádor u. 14. sz. 6961

MODERN parkírozásokat vállal Priche
kerteszet Arad IV., Str. Cornel Leucu-
tia 52. (Dugonics-utca 50.) 6684

LÁMPAERNYÖK készítését, valamint
filé munkát vállalok. Cím Aradi Köz-
löny kiadóhivatalában. 1500

ÜGYFIS megbízható képviselő és eladá-
si ügynököket „Singer” varrógépek
részteltetés mellett eladásra felvesz
Bourne & Co. Arad, Bulev. Regele Fer-
dinand No. 9. 14164

FEHÉRNEMŰ varrópó házakhoz ajánl-
kozik. Arad, Strada Ghica Vadă 2. (Va-
dászkiút-utca 7.) sz. 6858

EGY ügyes főző mindenestől azonnalra
felvétetik. Cím Kelet hírlapiroda Arad.
14067

ÜJSÁGELÁRUSÍTÓ vidékre kedvező
feltételek mellett azonnal felvétetik. Aki
hírlapeladással már foglalkozott, előny-
ben részesül. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 400

MONOGRAMPRESELO munkához
szakembert keresek. Lehet nő is. Bloch
papírüzlet Arad. 6945

KOMOLY, disztigvált urinő, pedáns há-
ziasszony, 5 éves kisleányával házve-
zetőnő, anyahelyettesi állást vállalna.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6924

SZOPTATÓS dajka jó fizetéssel felvétet-
tik. Jelentkezés Arad, Bul. Regele Fer-
dinand 22. I. em. délután 3-5-ig. 6954

FIATAL, gyermektelen házaspár keres
ügyes mindenestől szakácsnőt jó fizetéssel
azonnalra, vagy 15-ikére. Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 6472

SUCHE älteres deutsches Fräulein für
sotort zu 2 1/2 Jährigen Knaben. Adresse
in der Administration des Blattes. 6959

ELSŐRENŐ szakácsnő, ki a francia
konyha vezetését vállalja, azonnal fel-
vétetik. Sörraktár, Arad, Str. Eminescu
15. szám. 6903

FILEMUNKÁRA hölgyek keresetnek.
Filézni (netzelést) tanítok. Kész munká-
kat veszek. Kardosné Arad, Str. Des-
seanu (Révay-utca) 2-3. 14168

SZOBALÉNYT és mindenestől szakács-
nőt keresek azonnalra. Dr. Kilyényiné
Arad, Strada Mărășești 2. (Kossuth-
utca.) 6967

INTELLIGENS, románul tudó iroda-jár-
tassággal bíró gépíró kisasszony ügy-
védi irodába felvétetik. Cím Kelet hírlap-
iroda Arad. 14068

IRODISTANÓ állást keres. Címeket
„Ambicio” jellegre Kelet hírlapirodába
Arad kérek. 14068

FŐZNI tudó tisztességes mindenestől azon-
nalra felvétetik. Klein Arad, Str. Somin-
narului (Sina-utca) 1a) 14068

Lakás.

URIEMBER részére csinosan bútorozott
szoba kiadó. Azonnal elfoglalható. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6949

BUTOROZOTT szobát keres intelligens
fiatalember. Cím Wallinger hírdetőjében
Arad. 14168

Vétel és eladás.

EBÉDLŐ berendezés, perzsa és szim-
na szőnyegek, szőrmék, perzsa és sil-
kin kabátok, fényképező gép, színházi
látszóvek, aranyórák, briliáns gyűrű,
vaddisznóbőr szőnyeg, asztal és ágynemű,
fekete selyem ruha, kézimunkák,
züst és egyéb dísz tárgyak, fehérneműk,
stb. eladó. Arad, Str. Consistoriu-
lui 12. (volt Batthyány-utca 23.) szám
I. emelet, jobbra. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehérnemű, asztal és
ágy-nyomó, antik bútorokat, porcelláno-
kat, szőnyeget, függönyöket, ezüst
tárgyakat, stb. bizományba veszek.
Arad, Strada Consistoriuului 12. (volt
Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellárokot, japán
és kínai nobjokat, antik bútorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szimnaszőnyege-
ket, egész gyűjteményeket a legnaga-
sabb árban vásárol a Salon Artistique
Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer
Eliz-palota.) 11895

BŐPKALAP lej 160. Velour, schiffon,
modellek olcsón Poschnál, Arad. 6918

GYERMEKKOCSIK legfinomabb kivitel-
ben kaphatók. Mindennemű gyermekko-
csi javi áásokat, gumvizást, fedőkészít-
ést vállalom Arad, Str. Simeon Balint
19. (Dessewffy-utca.) 6968

KEMÉNYFA háló teljesen új, eladó.
Arad, Piața Stefan Cel Mare (Bela-
tér) 3. 14068

KÉZMUNKA-anyagok, jumperpamut és
selyem, sajt készítményű himzett- és
tüllfüggönyök szolid árakban Erneszt
üzletében Arad, színház mögött. 6929

EGY csúnya daráló eladó jutányosan.
Cím Chiorac (Györök) Str. Nationale
(Fő-ut) 72. 6927

BABAPARÓKÁK gyönyörű kivitelben,
minden nagyságban kaphatók Fischer
modern hajmunka vállalatánál Arad,
Str. Mărășești 24. (Kossuth-u. 58.) 6914

VESZÉR könyvtárakat, hangjegyeket,
bélvegygyűjteményeket, festményeket és
hegedűket a legmagasabb árakon. Ker-
nel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kö-
tetes köcsönkönyvtár Arad. Telefon
385. 13629

CSERKÉSZEKNEK angol Khaki szövet
kapható Poschnál Arad. 6917

ANTIK BÚTOROK, modern és régi fest-
mények, perzsa szőnyegek, műtárgyak,
antik üveg és porcellán tárgyak állandó
vételre és eladásra. Vidéki meghívásra
kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak
megjelölésével Szépművészeti Szalon
Arad Ortutay-palota címre küldendők.
13573

KLASSZIKUS Regénytár. Jókai összes
műveit, Lexikont vásárol Knieszer pá-
pírkereskedő Arad, Strada Vladimirescu
(Dobó-utca) 1. 13565

BÚTOR RAKTÁROMBAN ebédlő, háló
szobák, valamint kárpitos árak olcsó
árban kaphatók. Wiegand Arad, Str.
Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

VESZÉK könyveket magas árban. Aján-
lom 110.000 Főtetes köcsönkönyvtáramat.
Krausz Paulina, színház-épület. 6426

WEISZ ÁRMIN dívatárházában Piața
Avram Iancu 18. alatt (Szabadság-tér,
Bárony-ház) velourok, térfű és női sző-
vetek, hálósárk, vászonárk és kész
női fehérneműk, mai rossz viszonyok és
nagy penzhiányra való tekintettel, lehető-
leg olcsóbb árban szerezhetők be. 14168

PERZSA szőnyeg olcsón kapható Salon
Artisticeben. Arad, Bulev. Regina Maria
(Andrássy-tér) 20. 6937

PIANINOT, zongorát veszek. Salon Ar-
tistic Arad, Bulev. Regina Maria (An-
drássy-tér) 20. 6938

HA olcsón és elegánsan akar berendez-
kedni, vegyen antik bútor Salon Ar-
tisticben. Arad, Bulev. Regina Maria (An-
drássy-tér) 20.) 6939

MIKÁDÓ kabát teljesen új, szörme bé-
léssel és gallérral eladó. Arad Str. Jianu
(Szőlő-utca) 6. 6956

FAJTISZTA, csodaszép spicé kölyökku-
tyák eladók. Arad, Strada Cosbuc 57.
(Wesselényi-utca 26.) 6963

KÉT jó állapotban levő használt racket-
te és négy tenniszlabda megvételre ke-
restetik. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában leadandó. 6964

Karácsonyra olcsóbban vásárolhat mint bárhol

férfi-inget, harisnyát, **SZÜCS-nél** Aradon a motorálo-
keztűt és trikóárut mással szemben. ☺

A jelenkor legjobbban bevált
szántógépe

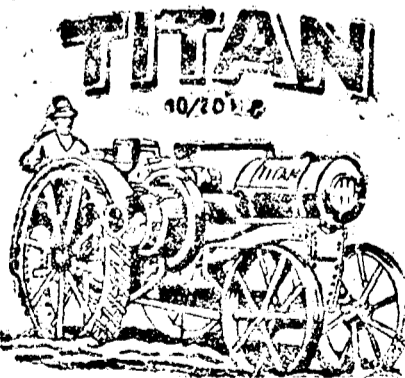
(traktor) az amerikai
International Harvester
Corporation

gyárműve cséplésre, őrlés-
re, vontásra, favágásra
eggyaránt alkalmas. 14311

Vezérképviselet és bizományi raktár

Mezőgazdák Keresk. r. t. Arad.

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület.

Olcsó takarmány gazdák részére.

Megrendelések felvételére minden községben megbízottak felvétetnek.

Megrendeléseket fölvesz a Jelzalog Hitelbank, a Ferdinand szálló mellett.

Guttman Jenő Timisoara, Erzsébet-
város, Rezső-utca 17.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadóhivatalunk Aradon, a városadvarban.